

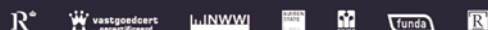
De Groentespecialzaak van
Eemnes en omstreken!

Lekker Gezond, Laarderweg 24B
3755 AN Eemnes, TE: 035 5386257

Topkwaliteit Groente & Fruit
Verse Salades
Verse Maaltijden
Verse Soepen
Vers gesneden Groentemixen
Verse Sappen
Fruit Kisten
Superfood
 Tarwegras-sap

van der Waaij
makelaars & rentmeesters

Wakkerendijk 178A - 3755 DH EEMNES - 035-5394470
info@waaijmakelaars.nl - www.waaijmakelaars.nl

Aanbod Verkoop Aankoop Taxaties Buitenstate

welkoop
Eemnes www.welkoop.nl

AUTO CENTRUM EEMNES

Goed is niet Goed genoeg....

info@autocentrumemnes.nl

www.autocentrumemnes.nl

Bramenberg 6
3755 BX Eemnes

 (035) 539 5174 | 06 559 737 39
 (035) 539 5169

HISTORISCHE KRING EEMNES

ERIC HOOFD SCHILDERSBEDRIJF

AL UW
SCHILDERWERK
IN VERTROUWDE
HANDEN

Tel. 06-518 864 13

PEUGEOT

KOOT **NEFKENS**
Natuurlijk
Eemnes Huizen

contactlenzen

optometrie

brillen

e e m

o p t i e k

eemoptiek.nl
info@eemoptiek.nl

035 - 621 24 99
laarderweg 44 - eemnes

de Kaasschuur
Sinds 1968

ambachtelijke kazen
www.dekaasschuur.nl

exclusieve wijnen
Laarderweg 45

heerlijke noten
3755 AL Eemnes

HISTORISCHE KRING EEMNES

DOEL VAN DE VERENIGING IS:

Bevordering van de kennis van- en de
belangstelling voor de geschiedenis in
algemene zin en de geschiedenis van Eemnes,
met aansluitend gebied, in het bijzonder.

jaargang 40, nr. 4

december 2018

verschijnt viermaal per jaar

ISSN (digitaal) 2666-6200

ISSN (druk) 1384-0657

BESTUUR

Voorzitter:

Mw. N.E. Lemckert, Zilverschoon 11
3755 TH Eemnes, 035-5311913

Secretaris:

J.A. de Bruijn, Wakkerendijk 1,
3755 DA Eemnes, 035-5310038

Penningmeester:

Mw. E.C.M. Seure-van 't Klooster,
Raadhuislaan 49, 3755 HB Eemnes,
035-5310129
HKE-ING Bank NL71INGB0002080362
HKE-Rabobank NL31RABO0315911425

Leden:

J.J. Groeneveld, 035-5381609
H.A. van Hees, 035-5389849
D.E.C. Scherpenzeel, 06-11522750
W. van Ijken, 035-5389367

LEDENADMINISTRATIE

D.E.C. Scherpenzeel, Zilverschoon 35
3755 TH Eemnes,
ledenadministratie@historischekringeemnes.nl

INTERNET HKE-ACTUEEL

www.historischekringeemnes.nl
info@historischekringeemnes.nl

KWARTAALBLAD

Redactieadres:

Kerkstraat 15, 3755 CK Eemnes
035-5389849, info@kleinwee.demon.nl

Redactie:

Henk van Hees, Ruud Ham

Opmaak:

Hans van Gelder

Druk:

Drukkerij J. Bout & Zn., Huizen

LIDMAATSCHAP

€ 14,- p.j., incl. kwartaalblad, voor leden in
Eemnes, Baarn, Laren NH, Blaricum en Hui-
zen NH. Leden buiten dit gebied betalen
€ 26,- p.j. i.v.m. verzendkosten.

Opzegging schriftelijk voor 1 december.

Losse nummers: € 4,- (porto € 3,- bij 1 exempl.)

Vrienden HKE minimaal € 15,- p.j.

WERKGROEPEN

Bebouwingsgeschiedenis:

R.T. v.d. Schaaf, 035-5386094

Beeld en Geluid:

D.E.C. Scherpenzeel, 06-11522750

Documentatie:

J.J. Groeneveld, 035-5381609

Voorwerpen:

H.H.M. van Roy, 035-5312531

Bibliografie:

R.T. van der Schaaf, 035-5386094

Foto's:

R.J. Ham, 035-5311424

Genealogie:

H.A. van Hees, 035-5389849

Interviews:

H.A. van Hees, 035-5389849

Streekdrachten:

Mw. J.M.C. Eggenkamp, 035-5387265

Tentoonstellingen:

J.B. Nouwens, 035-5389239

Website:

R.J. Ham, 035-5311424

Foto omslag: De karakteristieke bakkerswinkel van
Tetteroo met terras op het adres Laarderweg 24A. Dit
pand, gelegen voor het winkelcentrum "De Min-
nehof", werd geopend in 2012.

© 2018 Historische Kring Eemnes. Alle rechten voorbehouden. Het geheel of gedeeltelijk overnemen van artikelen
is slechts toegestaan na toestemming van de redactie. De uitgever heeft er naar gestreefd de rechten van illustraties
volgens wettelijke bepalingen te regelen. Degenen die desondanks menen nog bepaalde rechten te kunnen doen gel-
den, wordt verzocht zich te wenden tot de uitgever: info@historischekringeemnes.nl. Logo van HKE: © 2009 Joop
Smids, Eemnes, met alleenrecht van gebruik voor HKE.

Inhoud

Van de voorzitter	3
Bakkers in Eemnes door de eeuwen heen - Deel 6 (Henk van Hees)	4
Bakkerswinkel in W.C. Torenzicht (Henk van Hees)	5
Geschiedenis van bakkersbedrijf Tetteroo (Henk van Hees)	9
Arnold Raven over zijn leven als banketbakker (Henk van Hees)	20
Jaak Boonen, Bijzondere Belgische vluchteling (Henk van Hees)	25
Oostenrijkse kinderen in Eemnes (Henk van Hees)	27
Interview met Roel Kraefft (Jan Delfgou en Henk van Hees)	31
Uitnodiging Nieuwjaarsreceptie	42
Yad Vashem-onderscheiding voor echtpaar Mol-van Middendorp	43
Jubilaria	49
Vrijwilligers in beeld: Jaap Frantsen (Bert Snel)	54
Stormvloed bij Eemnes tot ca. 1450 (Rom van der Schaaf)	56
De Eemnesser vlag uit aan elk huis (Jaap Groeneveld)	59
Cor Kroes-Hoogbeem 100 jaar (Henk van Hees)	62
Vooraankondiging Algemene Ledenvergadering	63
Inleveren kopij voor het volgend nummer	64

Tentoonstelling in de Oudheidkamer

“Eemnes en de Eerste Wereldoorlog”

oudheidkamer EEMNES

Raadhuislaan 2a
Telefoon 035-5382375
Geopend: zaterdag van 14-16 uur
Toegang gratis

Van de voorzitter

De kans is aanwezig dat u voor de eerste keer het kwartaalblad van de Historische Kring Eemnes (HKE) in handen hebt. Vier keer per jaar ontvangen de kleine 800 leden van de HKE dit blad in de bus. Deze keer konden we het blad in heel Eemnes bezorgen dankzij onze sponsor Bakkerij Tetteroo. Hiermee wil de familie Tetteroo haar waardering uitspreken voor wat de HKE in de afgelopen 40 jaar voor Eemnes betekend heeft en in het bijzonder voor de reeks verhalen over de bakkers in Eemnes van circa 1670 tot heden. Uiteraard zijn wij blij met dit compliment maar oordeelt u zelf maar.

In dit blad leest u ook verhalen over Belgische vluchtelingen en Oostenrijkse kinderen die als gevolg van Eerste Wereldoorlog in Eemnes terecht kwamen. Die verhalen sluiten aan bij de tentoonstelling over Eemnes en de Eerste Wereldoorlog die nog tot eind januari te zien is in de Oudheidkamer.

Verder blikken we terug en kijken vooruit. De HKE bracht mensen die in de Tweede Wereldoorlog bij de familie Mol ondergedoken zaten weer op elkaars spoor. Dat heeft geleid tot de postume uitreiking van de Yad Vashem onderscheiding aan het echtpaar Mol-van Middendorp van Kerkstraat 18.

Sommige mensen betekenen veel voor Eemnes. Voor anderen heeft Eemnes veel betekend. Wij tekenden hun betrokken verhalen op. Onze verhalen gaan niet alleen over mensen. Ook kunt u lezen over water, dat een belangrijke rol speelde in de geschiedenis van Eemnes.

De HKE bestaat komend jaar 40 jaar. Een mijlpaal waar we natuurlijk bij stilstaan. Een mijlpaal waarbij we u ook graag willen betrekken. U leest over onze plannen en onze wensen, over uw foto's en over uw verhalen. En u leest over de Eemnesser vlag en hoe u die kunt aanschaffen.

Denkt u na het lezen van dit kwartaalblad: dit spreekt me aan. Word dan gewoon lid en voor slechts €14,- per jaar krijgt u ieder kwartaal het blad in de bus. En viert u ook uw 40ste verjaardag in 2019, dan hebben we voor u als nieuw lid een wel zeer aantrekkelijk cadeau. Wilt u meer dan alleen maar lid zijn: we hebben zo'n 80 vrijwilligers en ruimte in ons team voor mensen met uiteenlopende kennis en/of mensen met enthousiasme. Laat het ons weten.

Ik wens u alle goeds toe voor het nieuwe jaar 2019. Veel leesplezier en wellicht tot ziens op de nieuwjaarsreceptie van de HKE of op die van de gemeente Eemnes, waar u ook de Eemnesser vlag kunt aanschaffen!

Uw voorzitter,

Liesbeth Lemckert

Bakkers in Eemnes door de eeuwen heen

DEEL 6

HENK VAN HEES

INLEIDING

Dit is deel 6 van de vervolgserie over de bakkers in Eemnes. De Genealogische Werkgroep is enkele jaren bezig geweest om zoveel mogelijk gegevens te verzamelen over bakkers en bakkerijen in Eemnes. Er is hier in de loop der eeuwen veel brood gebakken. Onze oudste gegevens gaan terug tot circa 1670. We zijn er niet in geslaagd om alles over de bakkers vanaf circa 1670 boven tafel te krijgen.

Dit zesde deel gaat over de bakkerswinkel in het voormalige Winkelcentrum "Torenzicht". Sinds 1982 was daar een bakkerszaak tot de sluiting van dit winkelcentrum in 2012. Van 1982 tot 1995 werd de zaak beheerd door de familie Wassenaar; van 1995 tot 1998 door de familie Tetteroo; van 1998 tot 2003 door Jeroen Majoor en van 2003 tot 2012 weer door de familie Tetteroo.

Het hoofdartikel bevat deze keer de geschiedenis van het bakkersbedrijf Tetteroo vanaf 1949. Deze bakkersfamilie zit vanaf 1995 in Eemnes.

Dan is er ook een interview met Arnold Raven uit Eemnes. Hij was van beroep banketbakker totdat hij met pensioen ging. Vele jaren werkte hij als banketbakker in het bakkersbedrijf Tetteroo.

DE BAKKERSWINKEL IN WINKELCENTRUM "TORENZICHT" (1982 TOT 2012)

HENK VAN HEES

Het voormalig winkelcentrum "Torenzicht" in Eemnes kende twee onderdelen:

- A. Een blok winkels achter de voormalige groentewinkel van de familie Van Oostrum op Torenzicht 66. Deze winkels ontstonden in de periode tussen 1969 en 1982.
- B. Een complex met winkels, bestaande uit acht units, verdeeld over twee verdiepingen. Dit complex werd geopend in 1980 en kreeg als adressering: Torenzicht 68 tot en met 78. Dit stond op de plaats van de oude emaillefabriek.

In het eerstgenoemde complex, achter Torenzicht 66, kwam in 1982 een bakkerswinkel. De historie van deze winkel ziet er als volgt uit:

Overzicht van het Eemnesser Winkelcentrum "Torenzicht" anno 2012. Foto Desirée van Oostrum.

1. BROOD- EN BANKETBAKKERIJ E. WASSENAAR EN ZONEN (1982-1995)

In 1981 vond een grote verbouwing plaats achter de groentewinkel van Van Oostrum. Zo ontstonden in dit nieuwe winkelcomplex vijf units. In de derde unit vanaf de straat, op Torenzicht 66C, kwam vervolgens Bakkerij Wassenaar. Bert Wassenaar had sinds 1974 een bakkerij met winkel op Naarderstraat 10 in Laren. Daar werd alles gebakken en nu kreeg hij een extra verkooppunt in Eemnes. De verbouwing had zes weken geduurd en in de tweede week van januari 1982 werd de nieuwe winkel geopend met een Driedaagse Tompoucenactie: vier Tompoucen voor één gulden! Het werd een doorslaand succes: ruim 2000 Eemnessers kwamen ruim 8000 Tompoucen kopen.

Advertentie van Bakkerij Wassenaar Torenzicht 66 Eemnes uit De BEL van 6-1-1993.

Bert Wassenaar had een 20-jarige zoon Frans, die samen met zijn partner Marja Bus, zorgde voor het reilen en zeilen in hun Eemnesser "home" zoals de Laarder Courant De Bel toen schreef. In 1988 vond een grote verbouwing plaats in het complex. Men ging van vijf naar vier units. Bakkerij Wassenaar kwam nu in de laatste unit met als adres Torenzicht 66D. Deze winkel

was dubbel zo groot als de vorige winkel.

Frans Wassenaar en Marja Bus vertrokken in 1992 naar Curacao. Frans wilde zich daar verder bekwamen in het bakkersvak. De zonen Gilbert en Rob Wassenaar besloten niet verder te gaan in het bakkersvak. Daarom deed vader Bert Wassenaar de Eemnesser winkel in december 1995 over aan René Tetteroo. De winkel en de bakkerij op de Naarderstraat in Laren werden toen definitief gesloten.

Frans Wassenaar en Marja Bus hebben trouwens in 2004 de bakkerswinkel van Harry van Boheemen overgenomen op Torenlaan 8 in Blaricum.

2. BROOD- EN BANKETBAKKERIJ RENÉ TETTEROO (1995-1998)

Omdat Bert Wassenaar in 1995 wilde stoppen als bakker, kreeg René Tetteroo de kans om de zaak in Eemnes te kopen. René: "We hadden al langer naar Eemnes gekeken. Toen Wassenaar stopte, werd het een schraal gebeuren in Eemnes met nog maar één bakkerswinkel van De Uitschieter. Wij zagen er wel brood in en namen de zaak aan het Torenzicht over".

3. "TETTEROO'S HEERLIJKE WINKEL" EN "BREAD, CAKE & COOKIES" VAN JEROEN MAJOOR (1998-2003)

Vrij onverwacht verkochten René en Jacqueline Tetteroo in 1998 hun winkels aan Jeroen en Dinie Majoor. Daarbij was dus ook de winkel in Eemnes. Jeroen Majoor ging over op de benaming "Tetteroo's Heerlijk Winkel". In 2001 besloot hij om de naam Tetteroo helemaal te laten vervallen. Zijn winkels kregen als naam "Bread, Cake & Cookies". Dit bracht echter niet het succes dat hij gehoopt had. Het ging steeds slechter en in 2003 ging Jeroen Majoor failliet.

4. OPNIEUW BROOD- EN BANKETBAKKERIJ TETTEROO (2003-2012)

Binnen de familie Tetteroo lagen de kaarten nu anders dan vijf jaar eerder. Zoon Leon wilde bakker worden en René en Jacqueline hadden er hartzeer van dat het zo slecht ging met hun oude bedrijf. Daarom kochten ze vier winkels terug uit de failliete boedel van Jeroen Majoor; de winkels in Laren, Eemnes, Bussum en Huizen. De laatste twee hebben ze doorverkocht. René: "De winkel in Eemnes wilden we houden. We vonden dat deze op een mooie plek stond en we wilden graag meegaan naar het nieuwe winkelcentrum. Toen niet wetend dat het nog bijna tien jaar zou duren voordat het Winkelcentrum "De Minnehof" er werkelijk zou komen"

In september 2012 was het zover en kon het bijna futuris-

Advertentie van Bakkerij Tetteroo uit De BEL van 10 oktober 1996.

tische nieuwe pand van Tetteroo geopend worden bij "De Minnehof" op het adres Laarderweg 24A.

Dit betekende meteen het einde van het Winkelcentrum "Torenzicht" en dus ook van de bakkerswinkel in dit complex.

Interieur van de bakkerswinkel Tetteroo op Torenzicht 66D met verkoopster Monique van Reenen. Foto 2012 van Desirée van Oostrum.

De bakkerswinkel van Tetteroo op Torenzicht 66D. Foto 2012 van Desirée van Oostrum.

GESCHIEDENIS VAN HET BAKKERSBEDRIJF TETTEROO

Van Den Haag tot Eemnes

HENK VAN HEES

De bakkersgeschiedenis van de familie Tetteroo begint met Aad Tetteroo, geboren op 27 april 1924 in Nootdorp bij Den Haag. Hij kwam uit een familie van veehandelaren en veeartsen. Bakkers kwamen in zijn familie niet voor totdat Aad interesse kreeg in dat beroep. Om het vak te leren werd hij bakkersknecht, eerst in Delft en daarna in Brabant. Daar leerde hij zijn latere vrouw kennen: Netty Mol, geboren in Roosendaal. Ze trouwden in 1949 en zijn in dat jaar een eigen bakkerszaak in de Trompstraat in Den Haag begonnen. In de hofstad werden ook hun beide zoons geboren: Ad in 1952 en René in 1955. In 1959 volgde een verhuizing naar Arnhem, waar ook weer een bakkerij geopend werd. Daar werd in 1961 dochter Jolanda geboren. Netty Tetteroo vond het in Arnhem niet leuk. Daarom bleven ze er niet lang. Het was nog in 1961 toen Aad

Aad Tetteroo (geheel rechts) en Netty Tetteroo-Mol (links van hem) in hun bakkerswinkel aan de Trompstraat in Den Haag. Foto 1949.

in Amsterdam was geweest om te kijken bij een bakkerij, die te koop stond. Hij vond het niks en op de terugweg naar Arnhem reed hij door Laren. Hij zag dat daar de bakkerij van Heetebrij op Veldweg 3 te koop stond. Dat leek hem wel wat!

BAKKERIJ VELDWEG 3 IN LAREN

Netty Tetteroo zag het ook wel zitten en op 23 oktober 1961 werd deze bakkerij gekocht van mevr. J. Heetebrij-de Ruiter. Zo kwam er een einde aan 33 jaar bakkerij Heetebrij in Laren.

Aad Tetteroo was gecharmeerd van “de bakkerij achter de hooiberg” met nog een echt ouderwets bakkerswinkeltje. Hij nam de klanten van Heetebrij over en ging ook brood bij ze thuis bezorgen. Maar na zo’n jaar of twee had hij daar ge-

De bakkerswinkel van Tetteroo op Veldweg 3 in Laren. Foto van 9 november 1967 uit het blad “Bakkerswereld”.

noeg van. Allereerst was hij er erg veel tijd mee kwijt en op de tweede plaats was hij bang voor honden en vooral bij die villa's met die lange oprijlanen kreeg hij nog wel eens een hond aan zijn broek. Nadat de winkel gemoderniseerd was en op 3 oktober 1963 heropend werd, is Aad Tetteroo gestopt met bezorgen.

TWEDE WINKEL ERBIJ IN DE LARENSE “SMEDERIJ”.

De zaken gingen goed en op 11 mei 1973 kon een tweede winkel in Laren worden geopend in het toen nieuwe Winkelcentrum “De Smederij” op het adres St.-Janstraat 2-4. Daar was vroeger de smederij van Van den Bergh. In datzelfde jaar 1973 werd de winkel aan de Veldweg weer verbouwd. Op 1 november van dat jaar werd de zaak weer heropend. Aad en Netty voerden toen als leus: “Ons brood vroeg gerezen, is van smaak uitgelezen!”

ZOON AD TETTEROO BEGINT OOK EEN BAKKERSZAAK

Zoon Ad werkte aanvankelijk op een accountantskantoor maar dat was toch niet zijn ding. Hij zag meer in het ondernemen. Met zijn vrouw Corrie Pool nam hij in 1974 de leiding van het filiaal in “De Smederij” op zich. Op 1 november 1976 startten Ad en Corrie een zaak in het gloednieuwe winkelcentrum “De Balken” in Blaricum-Bijvanck.

OOK ZOON RENÉ TETTEROO KOMT IN HET BEDRIJF

Zoon René volgde de 4-jarige bakkersopleiding aan de Vakschool in Wageningen. Daar rondde hij zijn studie af in 1978. Daarna volgde hij nog de Small Business School, waarna hij ook in het bedrijf van zijn ouders ging werken. In 1979 werden de bakkerij en de winkel op Veldweg 3 in Laren volledig vernieuwd en vergroot. In 1981 deden Ad en Corrie de leiding van de winkel in “De Smederij” over aan René en zij focusten zich verder op de winkel in de Blaricumse Bijvanck. Het ging goed met het bedrijf en in 1982 werd door René een derde filiaal geopend in het Winkelcentrum “De Rustmaat” in Huizen. Dit was een noodwinkelcentrum op het adres Monnickskamp 18.

In hetzelfde jaar 1982 trouwde René met Jacqueline van Groeningen. Jacqueline ging actief meehelpen en stond geregeld in de winkel. In 1983 werd zoon Leon

Aad Tetteroo en zijn zoon René voor hun winkel op Veldweg 3 in Laren. Foto november 1982.

geboren, gevolgd door Michel in 1987 en dochter Layla in 1990. Rond 1983 woonde het gezin enkele jaren in Eemnes, op het adres Laarderweg 82. Later ook nog voor korte tijd op de Eemnesser Fazantenhof..

VADER AAD TETTEROO DRAAGT HET BEDRIJF IN 1985 OVER AAN ZOON RENÉ

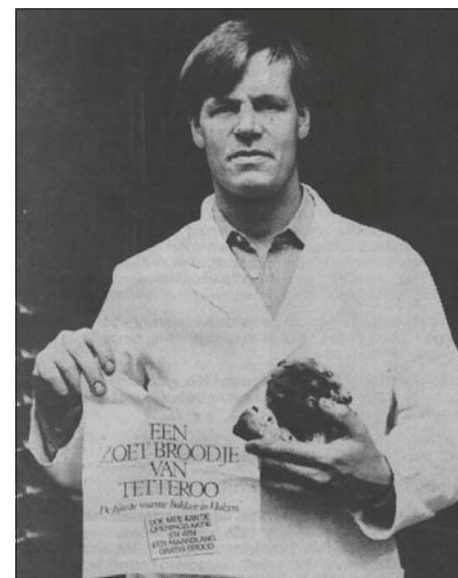
In 1985 was vader Aad Tetteroo 61 jaar en wilde hij het rustiger aan gaan doen. René Tetteroo zei over zijn ouders: "Het succes van de winkel aan de Veldweg in Laren staat helemaal op conto van mijn ouders. Ze hebben er keihard voor gewerkt! In die tijd begon je al op zondag met het opstoken van de oven. Er werd zeven dagen in de week gewerkt en 70 uur werken per week was toen heel normaal. Mijn moeder zei altijd: "Van werken ga je niet dood". Ze heeft heel veel in de winkel gestaan en toch is ze 95 jaar geworden! Ze heeft een geweldig grote bijdrage aan ons bedrijf geleverd".

René en zijn vrouw Jacqueline namen in 1985 de winkels in Laren en Huizen

over. Ad en Corrie bleven zich inzetten voor de winkel in "De Balken" in Blaricum-Bijvanck.

HET BEDRIJF GROEIT VERDER

In 1985 werd het nieuwe Winkelcentrum Oostermeent in Huizen geopend. De Winkel in "De Rustmaat" werd toen overgeplaatst naar de "Oostermeent". De groei zette door. In 1994 startten René en Jacqueline een nieuwe winkel op de locatie Landstraat 31A in Bussum. En op 9 december 1995 werd de winkel van Bert Wassenaar op Torenzicht 66D in Eemnes overgenomen.

Op 10 juni 1985 werd in het nieuwe Huizer winkelcentrum "Oostermeent" een bakkerswinkel van Tetteroo geopend. Voor die gelegenheid liet René Tetteroo bij elke Huizer woning een gratis krentenbol plus actiekaart bezorgen. Een verboden actie!

RENÉ EN JACQUELINE TETTEROO VERKOPEN DE ZAAK

Het jaar 1998 bracht grote veranderingen in het bedrijf. René had zich met zijn vrouw 20 jaar lang dag en nacht ingezet voor het bedrijf. Ze wilden nu voor zichzelf kiezen en voor hun opgroeiende kinderen. Daarom verkochten ze de aandelen in het bedrijf in het voorjaar van 1998 aan Jeroen en Dinie Majoor. Zij gingen verder onder de naam "Tetteroo's Heerlijke Winkel" en weer later onder de naam "Bread, Cake & Cookies".

Op 15 september 1999 is vader Aad Tetteroo overleden.

VEEL VERANDERINGEN NA HET VERTREK VAN RENÉ EN JACQUELINE

Jeroen en Dinie Majoor kwamen met veel veranderingen in korte tijd. Eind 1998 werd een nieuwe winkel geopend op het adres De Rijt 12 in Laren. Op 21 augustus 1999 werd de winkel in "De Smederij" gesloten. In de loop van 2000 werd ook de "moederwinkel" op Veldweg 3 gesloten. Er werd daar toen alleen nog maar gebakken. Jeroen Majoor is daar met het bakken gestopt in 2003.

AD EN CORRIE TETTEROO GINGEN DOOR

Ad en Corrie gingen door met hun zaak in “De Balken” in Blaricum. Ze kochten het brood in bij Jeroen Majoor, die vanaf de verkoop aan de Larense Veldweg bakte. Nu er niet langer meer sprake was van een echt familiebedrijf, veranderden de sfeer en ook de producten. Ad en Corrie Tetteroo gingen zich daar niet prettig bij voelen. Ze dachten er over om een eigen bakkerij te gaan beginnen. Stef van Manen, die al jaren chef-broodbakker van bakkerij Tetteroo was, had het ook niet meer naar zijn zin. Dit leidde tot het vormen van een compagnonschap tussen Ad en Corrie Tetteroo enerzijds en Stef van Manen met zijn vriendin Mandy Ligter anderzijds.

Eind 2000 werd een bakkerij met winkel gekocht aan de Evert de Bruijnstraat 76 in Naarden. Daar gingen zij verder onder de naam Tetteroo Naarden. Momenteel heeft dit bedrijf winkels in Naarden, Blaricum, Huizen en Muiderberg.

COMEBACK VAN RENÉ EN JACQUELINE TETTEROO

Na de afsplitsing van Ad Tetteroo en zijn compagnons in 2001 ging het niet goed met het bedrijf. Jeroen Majoor probeerde er nog wel elan aan te geven door de naam “Tetteroo’s Heerlijke Winkel” m.i.v. 23 augustus 2001 te veranderen in “Bread, Cake & Cookies”. Het mocht niet baten en in 2003 ging Jeroen Majoor failliet. Daarop kochten René en Jacqueline Tetteroo het bedrijf weer terug. Aan de ene kant omdat ze hartzeer hadden vanwege het feit dat hun bedrijf, dat eens zo goed draaide, nu failliet ging. Anderzijds had hun 20-jarige zoon Leon zijn ouders laten weten dat hij wel ambitie had voor het bakkersvak. En zo kwam de derde generatie in beeld.

Uit de failliete boedel namen René en Jacqueline alleen de winkels in Laren en Eemnes over. De winkel in Bussum werd verkocht aan Bakkerij Stricker en de winkel in het Huizense Winkelcentrum “Oostermeent” werd verkocht aan Tetteroo Naarden ofwel broer Ad en zijn compagnons.

BAKKERIJ OP VERSCHILLENDE PLAATSEN

Vanaf 1961 bakte de familie Tetteroo dus in de bakkerij op Veldweg 3 te Laren. In 2000 gingen Ad Tetteroo en zijn compagnon Stef van Manen bakken in de bakkerij, die ze toen in Naarden hadden gekocht. Vanaf 1985 werd het gebak gemaakt

in de bakkerij bij de zaak in de Oostermeent in Huizen. Brood bleef men bakken op de Veldweg. Vanaf 2003, toen René en Jacqueline Tetteroo de zaak weer overnamen, was de bakkerij in de Oostermeent de plaats, waar brood en gebak vandaan kwamen. Sinds 2008 beschikt het bedrijf van René over een moderne ambachtelijke bakkerij op het adres Bramenberg 6 in Eemnes.

De ambachtelijke bakkerij van Tetteroo op het adres Bramenberg 6 in Eemnes, geopend in 2008.

HET BEDRIJF VAN RENÉ EN JACQUELINE KOMT WEER TOT BLOEI

Vanaf 2010 kreeg zoon Leon de leiding van het familiebedrijf.

In Eemnes werd in 2012 het nieuwe Winkelcentrum “De Minnehof” voltooid. De familie Tetteroo had van het begin af aan al belangstelling voor een plaats in dit winkelcentrum. Ze kregen uiteindelijk een apart pand, losstaand van het winkelcentrum, op een prominente plaats, direct grenzend aan de Laarderweg, met als adres Laarderweg 24A. Een paviljoen, gebouwd onder opvallende architectuur met een heel bijzondere uitstraling! Naast de bakkerswinkel is er een horecagelegenheid, waar men kan genieten van een kopje koffie of thee of een drankje. Buiten is

De karakteristieke bakkerswinkel van Tetteroo met horecagelegenheid en terras op het adres Laarderweg 24A. Dit pand, gelegen voor het winkelcentrum “De Minnehof”, werd geopend in 2012.

er een terras, dat van voorjaar tot najaar zeer in trek is. Een populaire ontmoetingsplek in Eemnes. De officiële opening van deze zaak was op 27 september 2012.

In hetzelfde jaar 2012 rondde zoon Michel Tetteroo zijn studies af aan de Nijenrode New Business School. Hij maakte daarna ook zijn opwachting in het bedrijf. Vanaf dat moment hadden Michel en Leon samen de leiding.

In 2015 werd een nieu-

Interieur van de bakkerswinkel van Tetteroo bij het winkelcentrum : De Minnehof" in Eemnes met verkoopster Monique van Reenen. Foto 2012.

we winkel in Bussum geopend op het adres Koekoeklaan 68. En in 2017 volgde een tweede zaak in Laren op het adres Zevenend 2E. In dit pand was voorheen de patisserie van De Ridder.

RENÉ EN JACQUELINE: EEN PAAR APART

René Tetteroo is door de jaren heen een man geweest van allerlei bijzondere acties. Toen op 10 juni 1985 de nieuwe winkel in het Huizer Winkelcentrum "Oostermeent" werd geopend, had René een actie bedacht onder de naam; "Een zoet broodje van Tetteroo". Die ochtend hing er bij 6000 bewoners van Huizen een plastic tasje aan de deurknop met daarin een krentenbol en een actiekaart met een lotnummer, waarmee men iets uit de bakkerswinkel kon winnen. Er kwamen veel mensen naar de nieuwe winkel maar om 11.30 uur kwam er een ambtenaar van de Economische Controledienst, die de actie verbood. Een verordening uit

1963 bepaalde dat je geen brood mocht weggeven. Als gevolg hiervan moest René voorkomen bij de recht-bank.

Vanaf 1991 had René aan het eind van het jaar ook zijn oliebolenkraam in het centrum van Laren. Er is veel gesteggel met de gemeente geweest over de plek voor deze kraam. Hij is ook wel eens voor de winkel aan De Rijt gaan staan zonder vergunning. Kort daarna ging hij op de bon omdat zijn concurrent, die op de Brink stond, de politie had getipt. In 2003 ging René naast oliebollen ook worstenbroodjes, speculaas en slagroomsoezen verkopen maar ook dat werd hem al gauw verboden.

Zijn vrouw Jacqueline heeft altijd met hart en ziel in de winkel gewerkt. Ze is trouwens nog regelmatig in de winkel aan De Rijt in Laren te vinden. Nadat in 2003 die winkel aan De Rijt weer door René en Jacqueline was overgenomen, is mede door Jacqueline de omzet verdrievoudigd. Jacqueline is al bijna 40 jaar het gezicht van de zaak.

Zoon Léon is trouwens ook niet vies van een actie. Zo kwam hij in 2009 met een topactie! De nieuwe bakkerij aan de Bramenberg in Eemnes was toen een jaar open. Bij gebrek aan verkooppunten voor oliebollen in de regio, startte Léon eind december 2009 aan de Bramenberg de eerste Oliebollendrive-in ter wereld. Hij haalde daarmee de voorpagina's van diverse landelijke en regionale bladen, o.a. het AD en de Telegraaf. Het werd een groot succes.

WORKSHOPS IN DE BAKKERIJ

Een bijzonderheid is nog dat René al een aantal jaren workshops verzorgt bij de

Jacqueline van Groeningen, de vrouw van René Tetteroo, sinds jaar en dag actief als verkoopster in de bakkerswinkel aan De Rijt in Laren. Deze foto is gemaakt op 15 oktober 2017 t.g.v. de 65e verjaardag van Jacqueline.

Leon Tetteroo (links) en zijn broer Michel Tetteroo (rechts), die sinds 2012 samen de leiding hebben over het bedrijf Tetteroo Eemnes-Laren-Bussum.

Volksuniversiteit Laren-Blaricum-Eemnes. Deze worden gegeven in de eigen broodbakkerij aan de Bramenberg. In één avond leert hij daar de mensen de grondbeginselen van het desembroodbakken. De mensen mogen dan zelf met de handen in het deeg zitten. Na afloop mogen ze ook zelf hun brood proeven onder het genot van een glaasje wijn. Deze Workshops kunnen ook georganiseerd worden voor speciale groepen en schoolklassen.

TOEKOMST EN HET VOORTBESTAAN VAN DE WARME BAKKER

Bakkerij Tetteroo is anno 2018 de enige en laatste warme bakker in Eemnes. De concurrentie van de supermarkten is groot. Toch ziet René de toekomst van de warme bakker niet somber tegemoet. Volgens hem hebben de supermarkten redelijke producten maar zijn die van Tetteroo beter. En dat zullen de Tetteroo's zo moeten houden. René: "Ons product zal altijd aantoonbaar beter en lekkerder moeten zijn!"

In 2019 hoopt het familiebedrijf Tetteroo het 70-jarig bestaan te vieren met circa 58 gemotiveerde medewerkers, twee winkels in Laren, één in Eemnes en één in

Het gezin Tetteroo. V.l.n.r. zoon Leon, dochter Layla, zoon Michel, moeder Jacqueline van Groenningen en vader René Tetteroo. Foto 15-10-2017.

Bussum en met een moderne ambachtelijke bakkerij in Eemnes, waar met passie brood, koek, banket en chocolade worden gemaakt.

Bijzonder is het feit dat in het familiebedrijf werkelijk alles zelf gemaakt wordt; vanuit de beste, zorgvuldig uitgekozen basisgrondstoffen, wordt door vakmensen met passie voor de bakkerij gebakken! Elke bakker gaat daarbij uit van zijn eigen talent en kennis.

Mijn speciale dank gaat uit naar René Tetteroo, die ik mocht interviewen voor dit artikel. Hij heeft me ook voorzien van het nodige materiaal en op alle manieren geholpen bij het realiseren van dit artikel. Michel Tetteroo wil ik bedanken voor de foto's.

Eemnesser Arnold Raven over zijn werkzaam leven als banketbakker

HENK VAN HEES

Arnold Raven: geboren 20 mei 1942 op Wakkerendijk 11A in Eemnes als zoon van kruidenier Hendrik Raven en Neeltje van 't Klooster. Hoewel hij op oudere leeftijd graag verkoper had willen worden, ging hij als banketbakker door het leven en vertelde daarover het volgende:

Als kleine jongen leek het me wel wat om banketbakker te worden. Toen ik van de lagere school kwam, was ik nog te jong voor de beroepsopleiding en daarom ging ik eerst twee jaar naar de VGLO. Jammer genoeg was het VGLO- diploma later onvoldoende om de opleiding voor vakleraar te volgen. Na de VGLO ging ik naar de Vakopleiding voor brood- en banketbakker aan de LTS in Bussum. Toen ik met die opleiding bezig was, hielp ik in mijn vrije tijd bakker Peet Hoogland in Eemnes om wat zakgeld bij te verdienen. Ik was daar op woensdagmiddag, vrijdagavond en zaterdagochtend. Ik mocht dan zelfstandig gebakjes maken en op woensdagmiddag mocht ik koekjes bakken. Die opleiding in Bussum duurde twee jaar. Daarna ben ik in 1958 bij Brood- en Banketbakkerij De Jong in Bussum gaan werken, om het vak in de praktijk goed te leren. Je had toen een 48-urige werkweek van 6 dagen. Ook ging ik nog drie keer per week naar de Avondschool. In 1961 stapte ik over naar Banketbakkerij-kokerij Konijn in Laren. Totdat ik in militaire dienst ging, werkte ik in 1962 nog bij Banketbakkerij Hage in Bussum. Ook in 1962 behaalde ik op de Avondschool het Patroons en Handelstechnisch diploma.

Eind 1962 moest ik verplicht in militaire dienst. Na mijn militaire basisopleiding ging ik naar de Kaderkoksschool in Leiden voor een onderofficiersopleiding. Daarna werd ik bevorderd tot sergeant-menagemeester, dienstdoend chef-kok van een manschappenkeuken. In die functie werkte ik ook enige tijd in het Franse La Courtine. In 1964 ben ik afgezwaaid. Ik had als chef-kok een mooie, nuttige en leerzame diensttijd.

Via Banketbakkerij Hage in Bussum en Brood- en Banketbakkerij De Hertog in Hilversum werd ik in 1969 Chef-banketbakker bij mijn eerste werkgever De Jong in Bussum. Daar begon ik ook met het begeleiden van jonge mensen, die banket-

bakker wilden worden. Omdat ik een 5-daagse werkweek wilde en meer uitdaging zocht, ging ik in 1971 naar Patisserie Heuren in Hilversum als Eerste Banketbakker. Ik heb daar veel mooie, nieuwe producten leren maken: o.a. bonbons, exclusieve soepen, ragouts en salades. Toen de omzet achteruit ging, ben ik in 1979 vertrokken.

Van 1979 tot 1986 werkte ik weer in Laren, nu bij Casteleijn, die de banketbakkerszaak van Konijn had overgenomen. Toen die zaak met zware kosten te maken kreeg, ben ik eind 1986 overgegaan naar de Brood- en Banketbakkerij van René Tetteroo, die een jaar eerder een pand gekocht had in Winkelcentrum "Oostermeent" in Huizen. Daar is hij toen begonnen met een nieuwe winkel en banketbakkerij. Vanaf dat moment werden daar de taarten en het gebak en andere bijzondere producten gemaakt. Brood en halffabricaten voor de banketbakkerij werden nog gebakken aan de Veldweg in Laren. Er waren in die tijd 6 winkels te bevoorraden, inclusief de winkel van Ad, de broer van René. Door de week moest ik elke ochtend om 5 uur uit bed en op zaterdagochtend om 2 uur om op tijd de winkels bevoorraden te krijgen. Er gebeurden ook leuke dingen. Zo werd op 16 augustus 1987 de 2000-ste aflevering van "Langs de lijn" uitgezonden. Er was voor die gelegenheid een voetbal van brood gemaakt, die ik tijdens de uitzending namens de Brood- en Banketbakkerij van René Tetteroo mocht overhandigen aan Koos Postema.

Er veranderde in die tijd ook veel in de bakkerij. Toen ik begon, maakten we bijvoorbeeld nog zelf amandelspijs en marsepein. Maar nu werden dit soort producten steeds meer kant en klaar van fabrieken betrokken. Ook werd er steeds vaker met

Tijdens de 2000-ste uitzending van "Langs de lijn" op 16 augustus 1987, overhandigt Arnold Raven namens Bakkerij Tetteroo een voetbal, gemaakt van brood, aan Koos Postema. Foto Ron Hendriks (www.ronhendriks.nl).

de diepvries gewerkt. Er werd steeds meer opgeschaald. Dit betekende ook dat je met minder personeel werkte.

Om toch nog lol in mijn werk te houden, ben ik me vanaf die tijd steeds meer gaan bezighouden met vakwedstrijden. Ik kon dan mijn creativiteit kwijt in het ontwerpen van nieuwe producten en bestaande producten kon ik naar een hoger niveau brengen. Vanaf het moment dat ik bij Casteleijn werkte, deed ik met heel veel wedstrijden mee. Daarbij heb ik geregeld prijzen gewonnen. Zo ook in mei 1985, toen ik meedeed aan de Vakwedstrijden van de Nationale Nederlandse Ambachtelijke Banketbakkerij. Ik kwam daar met 14 inzendingen waarvan er maar liefst 13 in de prijzen vielen.

Mijn mooiste ervaring kwam in 1993, toen ik Chef Banketbakker bij René Tetteroo was. Delicia, producent van o.a. zuivelproducten, had een vakwedstrijd georganiseerd. Deelnemers moesten een recept voor een nieuw taartje inleveren met twee producten van Delicia. Ik koos voor mijn recept "umer" (zit tussen yoghurt

en kwark in) en slagroom van Delicia; daarnaast passievruchtenpuree, honing en vers fruit. Ik kwam door de voorrondes! Ik was één van de 35 deelnemers aan de finale in Kasteel Doorwerth. Daar behaalde ik de tweede plaats met mijn taartje, genaamd "Passie Bavaois Kioth"! De vijf beste deelnemers wonnen een vijfdaagse studiereis naar de beroemde vakschool "Ecole Lenôtre" in Parijs. We kregen daar een cursus in chocoladewerk. Een geweldige ervaring! Met één van de andere prijswinnaars maakte ik een Nederlands receptenboek, met recepten en foto's van alle taarten, die we tijdens de cursus hadden gemaakt. Voor de feestdagen zochten René en ik taartjes uit dit receptenboek, die ik dan ging maken.

In de periode 1998-1999 gebeurde er veel. Begin 1998 verkocht René Tetteroo zijn winkels aan Jeroen Majoor en dat bracht heel veel veranderingen. De grote klap kwam, toen op 13 juni

Als hoofdprijs van de Vakwedstrijd van Delicia volgt Arnold Raven een cursus op de beroemde "Ecole Lenôtre" in Parijs. Foto november 1993.

Arnold Raven bij de bruidstaart, die hij maakte voor het huwelijk van Gert-Jan Oosterman en Gera Rebel op 17 mei 2002 in de "Theetuin" aan de Meentweg in Eemnes. Foto Els Oosterman.

De groep prijswinnaars van de Vakwedstrijd van Delicia tijdens de cursus op "Ecole Lenôtre" in Parijs. Arnold Raven is derde van links. Foto november 1993.

Arnold Raven toont de taartjes, die gemaakt zijn tijdens de cursus op "Ecole Lenôtre" in Parijs. Foto november 1993.

1999 onze zoon Daniël overleed. Het was daarna heel moeilijk om nog verder te gaan met mijn werk.

Aan het eind van 2000, toen ik 58 en een half jaar was, kwam ik met Jeroen overeen dat ik gebruik kon maken van de prepensioenregeling in het bakkersbedrijf. Ik ging op maandag en dinsdag werken in de bakkerij aan de Veldweg. Ondertussen ging het steeds slechter met de totale bedrijfsvoering. Jeroen Majoor zag zich genooddaakt om mensen te ontslaan. Met ingang van 20 mei 2002 (mijn 60^e verjaardag) kreeg ik te horen dat het voor mij ook afgelopen was. De afwikkeling van zaken bracht nog veel gedoe. Het was niet de manier waarop je graag afscheid zou willen nemen van je werk. Vlak voordat ik stopte, kon ik toch nog een staaltje van mijn vakmanschap laten zien. Op 17 mei 2002 trouwden Gert-

Jan Oosterman en Gera Rebel. Voor hun trouwfeest maakte ik een prachtige bruidstaart en sneed deze taart voor het bruidspaar aan in de Theetuin aan de Meentweg in Eemnes.

In 2015, toen Leon Tetteroo en de redacteur van de Eemnesser "Ronde" een appeltaartwedstrijd uitschreven, pakte ik nog één keer uit en bakte een lekkere appeltaart onder mijn schuilnaam R. Arnaldo. Ik liet de taart inleveren door mijn buurman. Prompt won ik de hoofdprijs met daarbij een cursus gegeven in de bakkerij van Tetteroo aan de Bramenberg. In de jury zat o.a. burgemeester Roland van Benthem, die mij ook de prijs uitreikte. De cursus bij Tetteroo heb ik toen gegeven aan een groep schoolkinderen met hun leidsters. Zij behaalden de 3^e prijs.

Het was boeiend om Arnold over zijn ervaringen in de banketbakkerswereld te horen vertellen. Ik wil hem bedanken voor zijn spontane medewerking.

Eemnes en de Eerste Wereldoorlog Deel 2

HENK VAN HEES

Op dit moment is er in onze Oudheidkamer een tentoonstelling te zien over Eemnes en de Eerste Wereldoorlog. Er is voor deze tentoonstelling veel onderzoek gedaan door leden van de HKE. De resultaten hiervan zullen gepubliceerd worden in een serie artikelen onder de titel "Eemnes en de Eerste Wereldoorlog". De onderdelen "Spaanse Griep in Eemnes" en "Het neerstorten van een luchtschip op Bakkerij Heek" zullen niet aan bod komen omdat daarover al eerder is gepubliceerd. Dit tweede deel gaat over de Oostenrijkse kinderen in Eemnes. In aansluiting op Deel 1 van deze serie is er ook een artikeltje over Jaak Boonen, Belgische vluchteling in Eemnes. Dit artikeltje geeft informatie, die wij ontvingen uit België.

Jaak Boonen

BIJZONDERE BELGISCHE VLUCHTELING IN EEMNES IN 1918-1919

HENK VAN HEES

In ons vorige kwartaalblad stond een artikel over de Belgische vluchtelingen in Eemnes. Nadien ontvingen we van mevr. Reinhilde Leurs uit België nader informatie over één van deze vluchtelingen nl. Jaak Boonen.

Jaak Boonen werd geboren te Opitter op 10 september 1875. In zijn studietijd hield hij goede en populaire toespraken n.a.v. de Vlaamse strijd. Van 1897 tot 1901 studeerde hij wijsbegeerte en letteren aan de universiteit van Leuven. Hij werd doctor in de Germaanse filologie. In 1905 werd hij hulpbibliothecaris te Brussel voor de Kamer van Volksvertegenwoordigers. In die functie schreef hij ook toespraken voor Koning Albert I. Hij schreef in 1905 een zeer goede literaire bloemlezing. Daarnaast publiceerde hij veel in tijdschriften en deed vertaalwerk. Later ging zijn voorkeur uit naar meer folkloristisch getinte volksvertellingen. Hij heeft op dit gebied veel gepubliceerd. Dat was echter geen grote literatuur.

Op 7 december 1909 trouwde hij met Maria Anna Catharina Reuten (1884-1958). Toen in 1914 de Eerste Wereldoorlog uitbrak, hadden Jaak Boonen en zijn vrouw vier kinderen. Ze woonden toen in Opperter, in de buurt van het Belgische Bree. Nadat ze door de Duitsers bezet waren, gunde Jaak de vijand eerst nog het voordeel van de twijfel. Al gauw lieten ze hun ware gezicht zien en toen ze de vrijheid van Jaak aan banden legden, was voor Jaak de maat vol. Uit pure frustratie en omdat hij bedreigd werd, is Jaak Boonen in januari 1915 naar Nederland gevlucht. Hij schreef daar zelf over: *“Met tranen in de oogen nam ik afscheid van vrouw en kinderen. Tusschen licht en donker, als de katers aan 't miauwen gaan, koos*

ik het hazepad, onderweg nauw lettend op de pinhelms (Duitsers). Toen ik met behulp van een paar goeie lui, die de kleine paadjes kenden, Neeritter (Nederland) bereikte, ging een band van mijn hart en liet ik een diep ademende verzuchting van verlichting”. (Citaat uit: Jaak Boonen: “Uit de Belgisch-Limburgsche Kempen IX”. In: NHR 30-1-1915, p.1.)

Later in 1915 moeten zijn vrouw en vier kinderen ook naar Nederland gekomen zijn. Ze vestigden zich in Utrecht. Jaak Boonen doceerde enige tijd aan de universiteit van Utrecht. In die stad werden nog twee kinderen geboren.

Op 14 oktober 1918 verhuisde het gezin met zes kinderen van Utrecht naar Eemnes, naar een woning op het adres Wakkerendijk 12. Omstreeks februari 1919 moet het gezin weer naar België verhuisd zijn. Daarna woonde en werkte Jaak Boonen in België op verschillende plekken. Er werden nog vijf kinderen geboren. Dit werden financieel moeilijkere tijden. Vanaf 1934 woonde Boonen in Schoten. Daar is hij op 18 mei 1944 overleden.

Met dank aan mevr. Reinhilde Leurs uit het Belgische Kaulille. Zij is familie van de vrouw van Jaak Boonen.

Oostenrijkse kinderen in Eemnes 1920-1925

HENK VAN HEES

Dit artikel gaat niet zozeer over de Eerste Wereldoorlog, maar meer over de gevolgen van die oorlog.

OOSTENRIJK EN DE OORLOG

De mensen in Oostenrijk en met name in de hoofdstad Wenen, hebben zwaar te lijden gehad onder de Eerste Wereldoorlog. Vooral kinderen in die stad werden daar de dupe van. Naarmate de oorlog vorderde, kwam er internationale hulp. Vanuit Nederland wilde men ook iets doen voor de Oostenrijkse kinderen. Ze konden hier voor enige tijd komen om in gastgezinnen aan te sterken. Meteen na de oorlog werd dat georganiseerd en werden de “Nederlandsche Huisvestingscomités” opgericht. Landelijk kwamen er vier comités: een rooms katholiek, een protestants, een israëlitisch en een algemeen comité.

Er zijn tussen 1918 en 1925 meer dan 150.000 kinderen uit Oostenrijk en Hongarije naar Nederland gekomen. Meestal bleven ze drie maanden maar soms langer. Sommigen zijn nooit teruggegaan en een aantal kwam, na enige tijd, vanuit Oostenrijk definitief terug naar Nederland.

OOSTENRIJKSE KINDEREN IN EEMNES

In Eemnes was er een afdeling van het RK Nederlandsch Huisvestingscomité. Pastoor Wentholt was aanvankelijk de voorzitter. Hij regelde de plaatsing in de gastgezinnen.

Op 9 maart 1920 kwam een groep van 29 Weense kinderen aan in Eemnes. Ze werden allemaal ondergebracht in rooms katholieke gastgezinnen. Lang niet altijd kwamen ze in echte gezinnen terecht. Ook vrijgezelle broers en zussen konden kinderen opnemen. Voorbeelden hiervan in Eemnes waren Aagje en Jan van Dalen op Meentweg 43 en Mijntje, Klaas en Dirk Hoogeboom op Wakkerendijk 132. Ook de pastoor kreeg een Oostenrijks meisje in huis. De kinderen bleven minimaal drie maanden maar velen bleven langer.

Poldi (Leopoldine) Fabian met haar pleegouders. V.l.n.r. Marie Eggenkamp (1886-1965), dienstbode bij Van Dalen, pleegvader Jan van Dalen (1870-1945), Poldi Fabian (geb. 1910), Jan Majoer uit Laren (geb. 1911), zoon van Truitje van Dalen en pleegmoeder Aagje van Dalen (1875-1966). Foto ca. 1920.

Eind 1920 moet er nog een groep in Eemnes zijn aangekomen. Het is niet bekend hoe groot die groep was. De kinderen hadden het hier, evenals op andere plaatsen in Nederland, erg goed. Vandaar dat ze graag terugkwamen. Sommigen kwamen zelfs jaarlijks terug zoals Leopoldine Fabian (bij de familie Van Dalen) en de broertjes Alfred en Herman Moder (bij de familie Hoogeboom).

PLEEGOUDERS NAAR WENEN

In mei 1925 bezochten de Eemnesser boerinnen Aagje van Dalen en Mijntje Hoogeboom met een hele groep Nederlandse pleegouders de stad Wenen. Ze bezochten niet alleen hun pleegkinderen en de ouders maar zagen ook veel moois in Wenen en omgeving.

LEVENSVERRHENEN VAN DRIE MEISJES, DIE NAAR EEMNES KWAMEN

Vanaf volgend jaar publiceren wij in ons blad de afzonderlijke levensverhalen van Grethl (Greet) Baurek, Leopoldine (Poldi) Fabian en Mitzi (Miets) Süssenbach. Zij bleven aanvankelijk definitief in Eemnes.

LIJST VAN OOSTENRIJKSE EN HONGAARSE KINDEREN IN EEMNES

Bijgaand is een namenlijst gepubliceerd van Oostenrijkse en Hongaarse kinderen, die na de oorlog in Eemnes verbleven. Deze lijst is helaas niet volledig. Op de lijst is ook te zien in welke gastgezinnen de kinderen waren ondergebracht. Het kleine Eemnes heeft veel gedaan voor deze kinderen. Hun komst heeft beslist indruk gemaakt. Nog altijd leven er verhalen over hen. Wij, van de Historische Kring Eemnes willen die ook graag horen, vandaar onderstaande oproep!

OPROEP

Wie heeft voor ons nog informatie over Oostenrijkse kinderen, die tussen 1920 en 1925 in Eemnes verbleven?

Alles is welkom: namen, verhalen, foto's etc.

Kun je ons helpen, neem dan contact op met:

Henk van Hees tel. 035 – 5389849 of e-mail: info@kleinwee.demon.nl

Lijst van Oostenrijkse kinderen in Eemnes

In 1920 kwamen 29 Oostenrijkse kinderen in Eemnes op vakantie om aan te sterken en tot rust te komen. Vier van hen bleven langer dan 3 maanden en werden op 1 januari 1921 ingeschreven in het verblijfsregister van het Bevolkingsregister van Eemnes. Een tweede groep kwam kort voor 24 december 1920 in Eemnes, waarvan acht kinderen op 21 maart 1921 in geschreven werden. Poldi Fabian en de broertjes Moder kwamen voor meerdere jaren weer terug op vakantie. Uiteindelijk zouden drie meisjes permanent in Eemnes blijven wonen.

In 1927 kwam een Hongaars meisje naar Eemnes.

Naam	Geboorte-plaats	Geboortedatum	Verblijf in Eemnes	Ondergebracht bij	Adres in Eemnes
Margaretha (Greth) Baurek	Wenen	01-11-1906	1920-1921 en bleef	weduwe Daatje Raven-Nagel	Kerkstraat 6
Lydia Maria Franziska Josefa Rosina (Lydia) Baurek	Wenen	14-03-1908	1920	?	?
Maria Aloisia (Aloisia) Cerny	Wenen	23-07-1905	1920-1921	Pastoor W.M.L. Wentholt	Wakkerendijk 58
Leopoldine Christine (Poldi) Fabian	Wenen	03-11-1910	1920-1921, 1921 1922, 1925, 1926 en bleef	Aagje en Jan van Dalen	Meentweg 43
Elfriede Flanderka	Wenen		1920-1921	Jan Voorburg	Meentweg 99
Anna Josefine (Johanna) Michalek	Wenen	31-05-1908	1920-1921	Hendrik (Hein) van Wijk	Wakkerendijk 68
Alfred Johann (Alfred) Moder	Wenen	22-06-1910	1920-1921, 1922-1923, 1925	Mijntje, Klaas en Dirk Hoozeboom	Wakkerendijk 132
Hermann Josef (Herman) Moder	Wenen	18-05-1912	1920-1921, 1922-1923, 1925	Mijntje, Klaas en Dirk Hoozeboom	Wakkerendijk 132
Johanna Pouch	Wenen	5-1-1907	1920-1921	weduwe Gieskens-Makker	Wakkerendijk 228
Mathilde Pouck	Wenen		1920-1921	Hannes Koppen	Wakkerendijk 108
Greti Simkovitsch	Wenen		1920-1921	Peel van den Tweel	Meentweg 69
Maria Josefa (Marie) Simon	Wenen	05-08-1907	1920-1921	Cornelis van Beijeren	Meentweg 19
Rosa (Rosa) Streit	Wenen	03-08-1909	1920-1921	Gijs Hilhorst	Meentweg 3
Maria (Mitzi) Süssenhach	Wenen	28-11-1905	1920, 1921, 1923 en bleef	Gerrit Rigter Simon van den Hoven Tijmen Rigter	Wakkerendijk 172 Meentweg 59 Wakkerendijk 112
Walter (achternaam onbekend)	Wenen			Kees Hoofd	Wakkerendijk 170
Anna (achternaam onbekend)	Wenen			Jaap van Wegen	Wakkerendijk 196
Houa Nagy	Budapest	25-11-1921	1927	Mijntje, Klaas en Dirk Hoozeboom	Wakkerendijk 132

Interview met Roel Kraefft

INTRODUCTIE

Roel (Roelof Hendrikus) Kraefft is in 1931 geboren in Amsterdam. In 1958 trouwde hij met Tiny (Christina Maria) Punt. Zij kregen twee zonen, Maarten en Eelco en hebben inmiddels vijf kleinkinderen.

Na zijn schooltijd, militaire dienst en een paar baantjes van kortere duur, ging hij in 1955 werken bij Phonogram, de Nederlandse platenmaatschappij van Philips en hij bleef tot zijn pensioen in dienst van de tot een groot internationaal concern uitgegroeide muziekactiviteit van de Eindhovense onderneming, het latere Polygram. In 1970 werd hij overgeplaatst naar het internationale hoofdkantoor in Baarn en van daaruit ging hij eind 1971 naar New York als controller van Polygram in de U.S.A., weldra gevolgd door zijn gezin. In 1974 kwam hij terug naar Baarn en was tot zijn pensionering in 1991 corporate controller van het Polygram concern. In augustus 1974 trok de familie Kraefft in een huis aan de Hasselaarlaan in Eemnes en daar wonen zij nog steeds.

In zijn jonge jaren was Roel een enthousiaste Esperantist en hij was als gebruiker en later bestuurslid ook actief in de Nederlandse Jeugdherberg Centrale, de NJHC die zich nu Stay Okay noemt. Roel en Tiny waren ook enthousiaste kampeers en caravanners; in 1986 werden zij lid van de Nederlandse Caravan Club, waarvan Roel penningmeester en voorzitter is geweest en waarin hij tot op de dag van vandaag nog actief is.

ROEL KRAEFT EN EEMNES

Roel komt nu verder zelf aan het woord. De schuingedrukte teksten zijn van Henk van Hees.

EERSTE KENNISMAKING MET EEMNES:

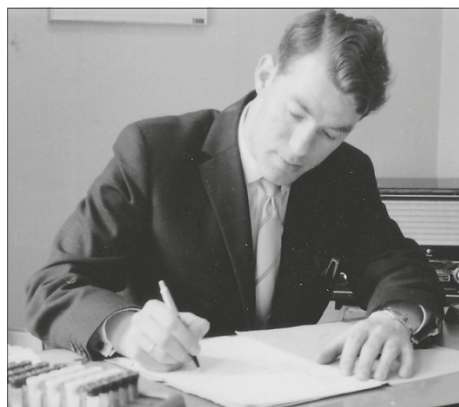
Mijn eerste kennismaking met Eemnes was geen succes! Ik werkte toen in Amsterdam (circa 1965) en deed mee aan een autorally, die via de Eemnesser Wakkerendijk ging. Het was slecht weer, najaar, en de Wakkerendijk was modderig. Het was triest om te zien. Ik vond er niks aan. En ik dacht: "Eemnes, ik zou daar van mijn leven nog niet willen wonen!"

TOCH NAAR EEMNES:

Van 1972 tot 1974 woonden we met ons gezin in de Verenigde Staten, ten noorden van New York. Toen het tijdstip voor terugkeer naar Nederland naderde, kwam mijn opvolger voor overleg naar New York. Hij vertelde me dat hij als belegging een huis had in Eemnes, op het adres Hasselaarlaan 31. Het was voor hem een probleem dat niemand het huis in de gaten wilde houden. Ik vertelde hem dat

ik nog een woning zocht in Nederland, in Baarn of omgeving, en dat ik wel belangstelling had voor het huis. Na enig overleg besloten wij toen om het van hem te kopen.

Toen de financiering rond was, kon de zaak verder geregeld worden. En dat gebeurde op 10 km. hoogte in een vliegtuig. Daar werd het contract gemaakt en getekend. Ik kocht een huis, dat ik nog nooit gezien had. Het ging toen allemaal heel snel. Na terugkeer in Nederland moesten we met ons gezin eerst nog vier weken in "De Witte Bergen" bivakkeren omdat onze meubels nog onderweg waren.

Roel Kraefft aan het werk in de studio van Phonogram. Foto ca. 1960.

ACTIEF IN EEMNES

Nadat ik in 1974 in Eemnes was komen wonen, had ik in eerste instantie niet zoveel aandacht voor wat hier speelde. Wel ging ik al snel in de oudercommissie van de openbare Hink Stap Sprong School, omdat mijn zoon daar op zat. De opening van De Hilt in 1978 bracht nieuwe activiteiten. Zo werd ik toen voorzitter van een clubje, dat een Tafeltennisvereniging moest oprichten; dat werd de latere "TTV De Hilt". Langzaam maar zeker ben ik een Eemnesser geworden. Ik raakte steeds meer geïnteresseerd in het dorp en ik ging dan ook steeds meer doen voor Eemnes. Ik had een brede interesse en wilde niet alleen voor mijn werk leven.

Roel Kraefft en Tiny Kraefft-Punt, gefotografeerd tijdens het 25-jarig jubileum van Roel bij Polygram. Foto mei 1980.

POLITIEKE ASPIRATIES

Na mijn komst in Eemnes ben ik vrijwel meteen bij de VVD gegaan. Van huis uit was ik socialist. Na de Hongaarse Opstand in 1956 ben ik lid van de PvdA geworden. Toen ik in 1970 in Baarn kwam te werken bij PolyGram, kwam ik in de rangen van het hogere personeel. Tijdens een staking bij de Hoogovens in IJmuiden verkondigde de FNV dat het hogere personeel teveel verdiende. Ik ben toen uit de FNV gestapt. Toen ik in de USA woonde, ben ik uit de PvdA gestapt omdat die partij voor nivellering in het onderwijs was. In Eemnes sloot ik me aan bij de VVD omdat deze partij meer voor de individuele ontplooiing stond. Binnen de Eemnesser VVD heb ik wel altijd aan de linkerkant gezeten. Vanaf 1981 was ik kind aan huis in het gemeentehuis. Ik werd toen burgerlid van de Commissie Openbare Werken.

INZET VOOR DE SCHOLEN

Ik ben altijd een fervent voorstander van het Openbaar Onderwijs geweest. Vanuit

de Oudercommissie van de Hink Stap Sprong School werd ik enkele jaren later voorzitter van de afdeling Eemnes van de Vereniging voor Openbaar Onderwijs. Ook werd ik voorzitter van de Gemeenschappelijke Schoolraad voor het Openbaar Onderwijs in Eemnes. (2 scholen).

Toen ik in de gemeenteraad kwam in 1982, moest ik daarmee stoppen om belangenverstrengeling te voorkomen.

In 1998 werd door de gemeenten Blaricum, Eemnes, Laren en Huizen een gemeenschappelijke Bestuurscommissie Openbaar Onderwijs ingesteld met als taak: de Openbare Scholen in deze gemeenten los te maken en onder te brengen in een stichting. Ik werd namens Eemnes lid en later voorzitter van deze commissie. Vanaf 2003 bestond de Stichting Basisonderwijs Gooi en Vechtstreek, waarvan ik tot 2007 voorzitter was.

Roel Kraefft in de rol van Sinterklaas. Foto 1994.

SINTERKLAAS (1977-2001)

De eerste keer dat ik Sinterklaas speelde, was voor de personeelsvereniging van Phonogram: allemaal niet-gelovigen. Daar was ik niet enthousiast over. Ik ben namelijk geen komediant! Nadat mijn zoon de Hink Stap Sprong School had verlaten, werd ik gevraagd om daar voor de schoolkinderen Sinterklaas te zijn.

Dat was in december 1977. Ik vond het hartstikke leuk. Ik mocht blijven en heb het daarna nog 24 jaar gedaan! Ik heb in die tijd wel 20 Pieten versleten. Het verkleden en grimeren gebeurde altijd bij mij thuis. En ja, bij mijn optreden als Sinterklaas verzoon ik altijd hele verhalen!

Ik ben ook twee keer Sinterklaas geweest voor de kinderen van het gemeentepersoneel in Eemnes. Maar ik vond het op de school leuker. Zal wel gekomen zijn door de entourage.

GEMEENTERAADSLID VAN EEMNES VAN 1982 TOT 1994

In 1982 kwam ik voor de VVD in de Eemnesser gemeenteraad en ik werd ook meteen fractievoorzitter voor de VVD, die met drie zetels in de raad kwam. We startten met twee nieuwe leden: Ben Steggerda en ik. Vier jaar ondersteunden we wethouder Marianne Hooghuis-Zoet van de VVD, die ook nieuw was. In de raadsperiodes 1986-1990 en 1990-1994 was ik ook raadslid en fractievoorzitter. Bij de verkiezingen was ik toen lijsttrekker voor de VVD.

Wat is je bijgebleven uit die periode?

Allereerst de eeuwige discussie met Dorpsbelang, de tegenpool van de VVD. Die discussie ging altijd over woningbouw en financiën. Een goed voorbeeld: bij de eerste uitbreidingen van Eemnes werden er huizen gebouwd voor mensen, die bij Philips Hilversum werkten. Daarna ontstond er een hele discussie omdat Dorpsbelang het standpunt innam dat woningen in volgende uitbreidingsplannen niet voor Philips-mensen waren omdat zij geen Eemnessers waren.

De VVD-fractie van de gemeente Eemnes, gefotografeerd in 1991 toen Marianne Zoet verhuisde naar Nijmegen en in de raad werd opgevolgd door Frans Koot. V.l.n.r. Marianne Zoet, Frans Koot, Herma Hurink en Roel Kraefft.

Wat de financiën betreft: Dorpsbelang was niet al te bekwaam op dat gebied. Die partij wilde altijd maar de belastingen verhogen en wij niet.

We hadden in deze periode een plezierige VVD-fractie. We komen nu nog af en toe bij elkaar met de oude fractie: Marianne Zoet, Herma Hurink, Jan Delfgou en ik. Ben Steggerda en Frans Koot zijn inmiddels overleden. Frans kende elke vierkante meter van Eemnes. Ons uitgangspunt was altijd: "zorg dat het spul bij elkaar blijft". En dat is ons gelukt! Ik heb het raadswork altijd met veel plezier gedaan.

WETHOUDER VAN EEMNES VAN 1994 TOT 1998

Bij de verkiezingen in 1994 haalde de VVD 4 zetels. Samen met het CDA mochten we de wethouders leveren. Ik kreeg toen de wethoudersfunctie.

Hoe ben je wethouder geworden?

Allereerst wilde ik het graag. Ik was net gepensioneerd en daardoor ook wel de meest beschikbare kandidaat. Het was daarnaast een uitdaging voor mij: als je zelf in het College van B. en W. zit, dan kun je ook echt dingen doen! Ik was vier jaar lang wethouder met als portefeuilles: Financiën, Woningbouw, Volkshuisvesting en Welzijn.

Wat heb je als wethouder kunnen realiseren?

- Toen ik wethouder werd, was er een groot tekort op de begroting. Na het eerste jaar diende ik al een sluitende begroting in.
- Als gemeente was Eemnes te klein om een eigen woningbedrijf te hebben. Daarom hebben we het in 1995 verkocht aan SCW (Alliantie).
- Tijdens mijn wethoudersperiode kwam de samenwerking met Laren en Blaricum langzaam op gang. Vanuit de provincie Utrecht kwam veel druk op Eemnes om toe te stemmen in een fusie met Laren en Blaricum. Wij, als College, waren daar mordicus tegen! Maar de druk uit Utrecht om te fuseren nam af, toen Laren luid en duidelijk zei beslist bij Noord-Holland te willen blijven..... Op verschillende gebieden kwam wel een samenwerking tussen de BEL-gemeenten tot stand en zo werd de basis gelegd voor de huidige BEL-organisatie, die in 2005 van start ging.
- Wat betreft woningbouw: in die tijd is de bouw van 274 woningen geïnitieerd. Dat waren o.a. de woningen aan de Stadwijksingel en de duiventillen aan het Melkpad, voorbij het vroegere postkantoor, waar nu de praktijk van Jan Marten Schotsman is. En natuurlijk de realisering van het Seniorencomplex "De Bongerd".

Er zijn erg veel bezwaren geweest tegen het bouwplan van "De Bongerd". De omwonenden riepen het comité "Waag 't niet" in het leven, omdat ze de bouw te complex vonden en omdat ze parkeerproblemen vreesden. Bovendien zijn ze te laat betrokken bij de inspraakprocedures. Op 7 juli 1995 heeft het Comité "Waag 't niet" 1000 handtekeningen tegen de bouw aangeboden aan de Commissaris van de Koningin in Utrecht. Hoe kijk je daar nu achteraf op terug?

Er was inderdaad veel verzet in die tijd. Ik kreeg midden in de nacht zelfs hijg-telefoontjes. Er waren radio-interviews met boze Eemnessers. En, ja, er kwamen 1000 handtekeningen tegen hoogbouw. Dat maakte het allemaal wel moeilijk. Maar ik stond voor het feit, dat er een groot tekort in Eemnes was aan betaalbare huurwoningen voor bejaarden. En dit was een unieke gelegenheid in het hart van het dorp. Ik had en heb wel begrip voor de bezwaren van de omwonenden en het comité. Ik begreep de grote teleurstelling van de familie Kos over hun pas geres- taureerde huis (Kerkstraat 21). Ondanks alle bezwaren heb ik maar met één persoon in de buurt echt ruzie gekregen. Maar ik moest ook rekening houden met de belangen van de toekomstige bewoners van De Bongerd en vond dat we toch door moesten zetten. En gelukkig is er nu niemand meer in Eemnes, die me kwaad aankijkt.

Omwonenden van het toekomstige Seniorencomplex De Bongerd protesteren omdat ze het gebouw te massaal vinden, zo pal naast het beschermd dorpsgezicht en omdat ze parkeerproblemen voorzien. Ze waren verenigd in het Comité "Waag 't niet". Foto Gooi- en Eemlander 2-7-1994.

Roel vraagt aan mij (Henk van Hees) hoe ik nu tegen "De Bongerd" en de toenmalige bezwaren aankijk. Ik was immers één van de omwonenden. Ik zeg hem dat ik het gebouw nog steeds te massaal vind en dat we voortdurend de parkeerproblematiek ervaren met o.a. geparkeerde auto's op onze stoepen. Het is allemaal erg krap!

Heb je ook zaken gerealiseerd, die door iedereen goed gevonden werden?

- Jazeker: Aanpassingen, die ik na overleg met het Platform Gehandicapten, liet uitvoeren. Zoals bijvoorbeeld de elektrische deuren in De Hilt. Ik loop daar nog steeds met genoeg doorheen!
- De bouw van het Jeugdhonk aan de Noordersingel.
- Het verlengen van de regeling, waarbij ouderen goedkoop van de taxi gebruik konden maken.

Waar heb je achteraf spijt van als je terugkijkt op de periode van je wethouderschap?

Ik zal daar een voorbeeld van geven. Ik ben een driftige figuur. Op een gegeven moment was er een inspraakavond over huisvesting van gehandicapten in de Zuidbuurt. Iemand zei dat hij bang was dat zijn woning minder waard zou worden. De man woonde tegenover het huis van de gehandicapten maar er zaten nog een straat en een sloot tussen. Ik werd boos toen die man dat zei en riep: "Over die flauwekul wil ik niet praten!" Nu weet ik dat ik zo niet had moeten reageren.

BURGEMEESTER LIESBETH SNOECK-SCHULLER

Ik heb in die tijd samengewerkt met burgemeester Liesbeth Snoeck-Schuller, net als ik van de VVD. Toen ik wethouder werd, was Jaap Perfors gemeentesecretaris.

Roel Kraefft legt de eerste steen voor het Seniorencomplex De Bongerd aan de Jhr. C. Roëllaan. Foto 22-5-1996.

Ook hij was van de VVD. Het enige probleem was toen dat we een College hadden van 3 VVD'ers en 1 CDA'er. Dat was wethouder Jan den Dunnen. Liesbeth Snoeck zei geregeld: "Denk erom, dat we Jan den Dunnen niet ondersneeuwen; hij moet ook zijn steentje kunnen bijdragen". En zo is het gegaan. Wij hebben de hele periode als een eenheid gefunctioneerd. De kracht van Liesbeth Snoeck was dat ze iedereen hier al kende, toen ze nog maar een jaar in Eemnes was. Ik herinner me ook nog mijn verbazing toen ik haar voor het eerst op de Wakkerendijk tegenkwam op een Koninginnedag. Ze liep daar vrolijk rond in een spijkerbroek! Zo was ze! Dat zou haar voorgangster Fien de Leeuw-Mertens nooit gedaan hebben. Die zag er altijd keurig uit! Bij Liesbeth stond de deur van haar huis altijd wijd open. Het burgemeestershuis op Wakkerendijk 7 is nooit zo open geweest als in de tijd van Liesbeth Snoeck.

Liesbeth Snoeck-Schuller, burgemeester van Eemnes en Roel Kraefft. Foto 1997

BUITENGEWOON AMBTENAAR BURGERLIJKE STAND

Ik ben ook een aantal jaren Buitengewoon ambtenaar Burgerlijke Stand geweest. In die functie heb ik tientallen Eemnessers mogen trouwen. Het was een hoogtepunt voor mij toen ik op 7 november 1997 mijn oudste zoon Maarten en zijn vrouw Margot de Zeeuw mocht trouwen!

Ik ben uiteindelijk gestopt als trouwambtenaar omdat het steeds vaker voorkwam dat bruidsparen goedkoop of gratis wilden trouwen, terwijl ze me vooraf wel vertelden over de dure bruiloftsfeesten, die ze wilden gaan geven.

Deze foto is gemaakt nadat Roel Kraefft als Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand van de gemeente Eemnes het huwelijk heeft gesloten van zijn zoon Maarten en Margot de Zeeuw. Foto 7-11-1997.

ACTIVITEITEN VOOR EEMNES, NA HET WETHOUDERSCHAP

Ik ben dus nog 7 jaar voorzitter van de Intergemeentelijke Scholencommissie geweest.

En van 2006 tot 2015 was ik voorzitter van de Stichting Kringloopcentrum Eemnes en ik heb dus mede gezorgd voor de uitbreiding van het gebouw. Het was toen makkelijk dat ik de gang van zaken bij de gemeente kende. Het Kringloopcentrum van Eemnes is een voorbeeld voor de omgeving. Ik ben ook zeer ingenomen met het doel van de Kringloop nl. werkgelegenheid te bieden aan mensen, die normaal niet aan de bak komen.

Op dit moment ben ik alleen nog maar lid van de Straatnamencommissie van de gemeente Eemnes.

OORDEEL OVER EEMNES NA 44 JAAR

Eemnes is een leuke gemeente. We hebben er altijd prettig gewoond. Ik ken hier veel mensen; Tiny ook. We zijn hier thuis. Eemnes is een rijke gemeente en daarom zijn er allerlei voorzieningen en dat is fijn! Ik vind de omgeving ook mooi. Ik houd erg van de polder alhoewel Eddy van IJken dat misschien niet gelooft! Ik ben blij omdat ik voor Eemnes het nodige heb kunnen doen. En ik vind het leuk om te kunnen zeggen: "Daar heb ik mijn sporen achtergelaten".

DE TOEKOMST VAN EEMNES

Hoe zie je de toekomst van Eemnes?

Eemnes zal volgens mij ook over 50 jaar nog aan de rand van het poldergebied liggen. De polder blijft dus open maar de weiden tussen de Wakkerendijk-Meentweg en Laren-Blaricum zullen wel volgebouwd worden. Als er al een BEL-gemeente ontstaat, dan zal die wel in de provincie Utrecht liggen. Dat is ook mijn wens. In Utrecht zijn ze liberaler dan in de provincie Noord-Holland. Ik vind sowieso dat het hele Gooi bij de provincie Utrecht zou moeten. Het gebied hoort op geen enkele wijze bij Noord-Holland. Ik wens Eemnes alle goeds!

Roel heeft uitgebreid meegewerkt aan dit interview! We zijn hem dankbaar voor zijn openheid en zijn bereidwilligheid. We wensen hem nog een fijne tijd toe in onze Eemnesser gemeenschap.

Uitnodiging

Nieuwjaarsreceptie

Voor alle HKE-leden, adverteerders en sponsors

Zaterdag 5 januari 2019 van 16.00 tot 18.00 uur

in de Oudheidkamer

Op zaterdag 5 januari a.s. wordt het extra gezellig in de Oudheidkamer. Na de gebruikelijke openstelling zijn alle HKE-leden, adverteerders en sponsors tussen 16.00 en 18.00 uur van harte welkom bij onze Nieuwjaarsborrel.

Schroom niet om te komen; het is echt een Open Huis waar we met elkaar terug willen kijken op 2018 en plannen willen maken voor ons jubileumjaar 2019.

Het is meteen een mooie gelegenheid om de tentoonstelling over Eemnes en de Eerste Wereldoorlog te bekijken!

Tot ziens!

Yad Vashem-onderscheiding

voor Eemnesser echtpaar

Willem Mol en Willempje van Middendorp

HENK VAN HEES

Medaille, postuum uitgereikt aan Willem Mol en Willempje van Middendorp. Foto Marga van Kleinwee.

Op woensdag 10 oktober jl. vond een historische plechtigheid plaats op het gemeentehuis van Eemnes. De onderscheiding Yad Vashem werd postuum uitgereikt aan het Eemnesser echtpaar Willem Mol (1867-1962) en Willempje van Middendorp (1893-1965). Er was ook een onderscheiding voor Jaap Huismans (1922-1995) uit Den Haag, die samen met Fred Witsenhuijsen (geb. 1924) en Lies (Elisabeth) van Bregt (1927-2015) bij de Eemnesser familie Mol was ondergedoken van mei 1943 tot en met januari 1945. Fred Witsenhuijsen kwam uit een joodse familie en hij kon als één van de weinigen uit zijn familie de oorlog overleven dankzij

veilige onderduikadressen en de vervalste papieren, waar zijn vriend Jaap Huismans voor zorgde.

De Yad Vashem-onderscheiding is een Israëlische onderscheiding voor niet-joodse mensen, die met gevaar voor eigen leven ervoor gezorgd hebben dat joodse mensen de oorlog konden overleven. De onderscheiding bestaat uit een grote medaille, met daarop de naam van de gedecoreerden en uit een certificaat. In Jeruzalem is het park van Yad Vashem. In dat park bevindt zich o.a. een herdenkingsmuur. Daarin zijn alle namen gebeiteld van de mensen, die een Yad Vashem-onderscheiding ontvingen.

Fred Witsenhuijsen is nu 94 jaar en woont sinds 1951 in Australië, waar hij een schitterende carrière opbouwde en samen met zijn vrouw zorgde voor twee kinderen, waaruit weer vijf kleinkinderen en inmiddels vier achterkleinkinderen voortkwamen. Hij en zijn familie zijn zo dankbaar voor de hulp, die de familie Mol

Groepsfoto van de genodigden voor de Yad Vashem-ceremonie. De foto is gemaakt voor de woning van de familie Mol op Kerkstraat 18, waar Fred, Jaap en Lies waren ondergedoken van 1943 tot 1945. Foto Ruud Ham.

Roland van Benthem aan het woord, namens de gemeente Eemnes. Foto Studio Kastermans.

Reuben Witsenhuisen leest de toespraak van zijn tante Juliet Witsenhuisen. Foto Studio Kastermans.

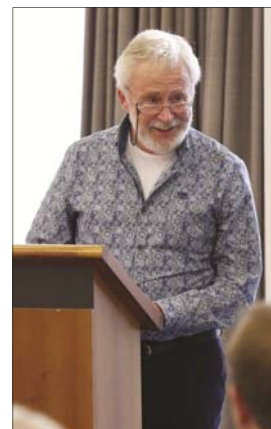
Fred Witsenhuisen, de onderduiker, aan het woord. Foto Studio Kastermans.

Max Witsenhuisen aan het woord. Foto Studio Kastermans.

6. Henk van Hees aan het woord namens de Historische Kring Eemnes. Foto Studio Kastermans.

John van Geffen (Mol) aan het woord namens de familie Mol. Foto Studio Kastermans.

hem en Jaap en Lies heeft geboden, dat ze de onderscheiding hebben aangevraagd. Het contact tussen Fred en medeonderduiker Lies Jans-van Bregt is in 2011 weer hersteld door bemiddeling van Henk van Hees en Wiebe van Ijken van de Historische Kring Eemnes.

Willem Mol en Willempje van Middendorp woonden indertijd op het adres Kerkstraat 18 in Eemnes, tegenover de toren van de Nederlands Hervormde kerk. Ze hadden een gezin van 14 kinderen. Op het moment dat de onderduikers in 1943 kwamen, woonden er nog negen thuis. Op 11 september 1943 kwam daar nog een baby bij: Johnny Mol, het zoontje van dochter Riek Mol, dat de namen kreeg van de drie onderduikers. Jaap en Fred hadden in de zuidoosthoek van het huis onder de grond van een slaapkamertje, een schuilhol gemaakt. Dit werd gebruikt als de Duitsers het huis kwamen controleren. Het is een aantal keren gebruikt en niet ontdekt, mede omdat de wieg van Johnny erboven stond. Eind januari 1945 zijn de onderduikers vertrokken omdat het voor vader en moeder Mol steeds moeilijker werd om genoeg voedsel te krijgen voor zoveel mensen. Met hulp van verschillende mensen hebben zij de oorlog overleefd.

Op dit moment zijn er van de veertien kinderen van het echtpaar Mol nog twee in leven: Wilma (geb. 1924), woonachtig in Canada en Gerrit (geb. 1932) ook woonachtig in Canada. In verband met hun zwakke gezondheid konden ze niet bij de uitreiking in Eemnes aanwezig zijn. Wel waren er 24 kleinkinderen van het echtpaar Mol. Ze zijn voor deze uitreiking van over de hele wereld naar Eemnes gekomen: 10 uit het buitenland en 14 uit Nederland. Ze namen diverse familieleden mee.

Ook was er een speciale afvaardiging van de familie Witsenhuysen uit Australië. Allereerst Max Witsenhuysen, de zoon van Fred, met zijn vriendin Indigo Thomas. En op de tweede plaats Reuben Witsenhuysen, zoon van Max en dus kleinzoon van Fred, met zijn vriendin Ellie Vallelonga. Daarnaast was Myra Jans aanwezig, de dochter van Lies Jans-van Bregt.

Voorafgaand aan de ceremonie zijn de families Mol en Witsenhuysen met hun aanhang naar het huis van de familie Mol op Kerkstraat 18 gegaan. Daar werden groepsfoto's gemaakt als speciale herinnering aan het onderduikhuis.

De indrukwekkende ceremonie in het Eemnesser gemeentehuis werd opgeluisterd door muzikale verzoeknummers, op de vleugel gespeeld door Jasper Bon. David Simon van de Yad Vashem-organisatie had de leiding over het geheel. Fred Witsenhuysen, de onderduiker, hield een toespraak via een videofilm, die op een groot scherm werd geprojecteerd. Op een onvergetelijke wijze vertelde deze 94-jarige man zijn verhaal over het onderduiken bij de familie Mol.

Max Witsenhuysen dankt in de persoon van John van Geffen de familie Mol, in het bijzonder Willem Mol en Willempje van Middendorp, omdat zijn vader Fred bij hen mocht onderduiken. Foto Studio Kastermans.

Corinne Mol (l.) en Emilie Linssen (r.) tonen de medailles en de certificaten. Foto Studio Kastermans.

Uitreiking van de Yad Vashem-medaille en het certificaat aan Corinne Mol, dochter van Gert Mol en kleindochter van Willem Mol en Willempje van Middendorp. Foto Studio Kastermans.

Verder kwamen aan het woord: burgemeester Roland van Benthem, namens de gemeente Eemnes; Reuben Witsenhuysen, die de toespraak van zijn tante Juliet voorlas; Max Witsenhuysen, de zoon van Fred; Henk van Hees, namens de Historische Kring Eemnes; John van Geffen (Mol), namens de familie Mol; Emilie Linssen, namens de familie van Jaap Huismans en mevrouw Nira Staretz, consul-generaal van de Israëlische ambassade in Nederland.

Mevrouw Nira Staretz reikte de medaille en het certificaat voor Willem Mol en Willempje van Middendorp uit aan Corinne Mol, de dochter van Gerrit Mol uit Canada. Emilie Linssen nam de medaille en het certificaat voor haar oom Jaap Huismans in ontvangst.

In de personen van Willem Mol en Willempje van Middendorp werden de Eemnessers geëerd, die tijdens de Tweede Wereldoorlog onderduikers in hun huis hebben opgenomen. Na zijn speech knielde Max Witsenhuysen voor John van Geffen om zo de dank van zijn familie tot uitdrukking te brengen aan de familie Mol.

Achter het huis van de familie Mol. V.l.n.r. Max Witsenhuysen, Wil van Bree, Willem Mol, Ellie Vallelonga en Reuben Witsenhuysen. Foto Marga van Kleinwee.

Jubilaria

40 jaar HKE: viert u mee?

Als jarige kijken we terug op 40 mooie HKE-jaren. En we hebben een leuk verlanglijstje.

ONZE EERSTE CADEAUWENS IS:

Jouw verhaal over je leven in de afgelopen 40 jaar in Eemnes.

Graag ontvangen we je inzending op:
info@historischekringeemnes.nl.

De mooiste inzendingen worden gepubliceerd in het kwartaalblad van de HKE.

ONZE TWEEDE WENS IS:

Foto's, dia's, of film-/videomateriaal over Eemnes

Heb je beelden over Eemnes in de afgelopen 40 jaar en wil je dat materiaal afstaan of heb je goede kopieën? Wij zijn er blij mee. Afhankelijk van het materiaal kijken wij hoe we het kunnen gebruiken voor publicaties of vertoningen. Heb je materiaal, of heb je vragen, kom dan even langs in de Oudheidkamer op een zaterdagmiddag, of mail ons: info@historischekringeemnes.nl.

Meer feestacties volgen.

Publicaties daarover zullen ook regelmatig verschijnen in de Ronde.

Eemnesser vlag

TE KOOP VOOR SLECHTS € 12,50
(dankzij bijdrage van de gemeente)

WANNEER EN WAAR:

Op 7 januari:

Tijdens de Nieuwjaarsreceptie van de gemeente Eemnes
(neem € 12,50 contant mee, pinnen niet mogelijk)

Na 7 januari:

- iedere zaterdagmiddag tussen 14.00-16.00 uur in de Oudheidkamer, Raadhuislaan 2a (contant betalen)
- via www.historischekringeemnes.nl, wordt geleverd na ontvangst van de betaling op rekening NL31 RABO 0315911425 o.v.v. naam en afleveradres op het bankafschrift

Bestellingen kunnen worden afgehaald in de Oudheidkamer of thuisbezorgd.

Bezorging in Eemnes: toeslag € 1,-

Elders in Nederland: toeslag € 4,-

WANNEER HANGT U DE VLAG UIT:

Tijdens de Feestweken of bijzondere Eemnesser gebeurtenissen, bij feestelijke momenten in uw huis, als er gezellig bezoek komt, of gewoon: altijd!

Fotowedstrijd

In verband met het 40-jarig jubileum van de Historische Kring Eemnes in 2019 organiseren we een fotowedstrijd. Iedereen in en buiten Eemnes kan hieraan meedoen. Er zijn drie categorieën:

1. Omgeving

Dit betreft foto's die binnen Eemnes zijn gemaakt van polderland-schap, dijken, wateren (Eem, Gooiergracht, Vaart, waaien, e.d.), huizen met namen, straatbeeld (ook in nieuwbouwwijken en de uithoeken). De mooiste foto's krijgen een plaats in het jubileumboek over Eemnesser toponiemen, zoals dijk-, huis-, pad-, veld- en waternamen. Naast historisch fotomateriaal willen we in dit boek ook foto's van Eemnes anno 2019 opnemen.

2. Leven in Eemnes.

Hierbij gaat het om foto's die Eemnessers en hun activiteiten in beeld brengen.

3. Je mooiste Eemnesser foto van de afgelopen 40 jaar.

Voor deze categorie mag men maar één foto per persoon insturen. Alle onderwerpen zijn toegestaan als de foto maar gemaakt is in Eemnes tussen 1979 en 2019.

Een speciale jury beslist welke foto's in de loop van 2019 zullen worden tentoongesteld in de Oudheidkamer. Na 1 juni zullen de prijswinnaars bekend gemaakt worden. Inschrijvingen zijn mogelijk per mail:

info@historischekringeemnes.nl of

op zaterdagmiddag tussen 14.00 en 16.00 uur in de Oudheidkamer.

De uiterste inleverdatum is 1 april 2019.

Nadere informatie volgt op onze website.

Nieuwe tentoonstelling

Op zaterdagmiddag **16 februari** wordt de nieuwe tentoonstelling in de Oudheidkamer geopend.

De tentoonstelling staat in het teken van

40 jaar Historische Kring Eemnes

Iedereen is welkom.

Voor nadere informatie zie ook www.historischekringeemnes.nl.

Voor alle 40 jarigen

Viert u in 2019 ook uw 40-ste verjaardag en bent u nog geen lid van de HKE?

Gefeliciteerd!

Wij hebben een mooi cadeau voor u.

Voor slechts 40 x 10 cent, dus voor € 4,- bent u een jaar lang lid en krijgt u een jaar lang ons kwartaalblad in de bus.

Stuur uw naam, adres en bewijs van uw leeftijd (scan of kopie) naar: info@historischekringeemnes.nl.

U kunt ook gebruik maken van het aanmeldingsformulier bij de omslag van dit boekje.

Nog geen 40 of al 40 geweest? En geïnteresseerd in verhalen over Eemnes?

Voor € 14,- per jaar kunt u lid worden.

Stuur uw naam en adres naar info@historischekringeemnes.nl

óf meld u aan via www.historischekringeemnes.nl

óf loop op zaterdagmiddag even binnen bij de Oudheidkamer, Raadhuislaan 2a.

NB. De contributie voor het lidmaatschap bedraagt € 14,- per kalenderjaar voor leden in Eemnes, Baarn, Laren (N.H.), Blaricum en Huizen (N.H.). Voor leden in andere gemeenten vragen wij een extra bijdrage van € 12,- in verband met de verzendkosten.

Vrijwilliger in Beeld

Jaap Frantsen

BERT SNEL

Jaap is in 1947 geboren in het huis op Kerkstraat 15 en een beetje symbolisch vlak naast de toren van de Nicolaaskerk. Hij is getrouwd met Janny Niesing, ook uit Eemnes. Ze hebben samen 3 kinderen en 6 kleinkinderen. Jaap en Janny zijn op de Streefoordlaan gaan wonen en wonen daar nog steeds met veel plezier.

SINDS WANNEER BEN JE BETROKKEN BIJ DE HISTORISCHE KRING EEMNES ?

Jaap zijn vader was lid van de HKE. Toen zijn vader in 1985 overleed, belde Jan van Wijk hem op of hij het lidmaatschap door kon zetten naar Jaap. Jaap ging akkoord en is sinds die tijd lid.

WANNEER BEN JIJ MEER VOOR DE KRING GAAN DOEN ?

In 1998 is Jaap in het bestuur gekomen. Eerst als gewoon bestuurslid en daarna van 2001 tot 2014 als penningmeester.

In 2000 heeft Jaap samen met Foeke de Wolf een inventarisatie van de klokken en uurwerken van de hervormde Nicolaaskerk en de Pieterskerk gemaakt. De beide uurwerken werkten niet meer; bij het Dikke Torentje kon alleen de kleine klok nog worden geluid. Maar de gemeente toonde niet veel interesse om die uurwerken te restaureren. In 2007 werd er opnieuw actie ondernomen naar de gemeente die toen wel positief reageerde, waarna er een klokkenplan werd gemaakt. Hierin werden voorstellen gedaan over de restauratie van de beide uurwerken, het weer volledig luidklaar maken van het Dikke Torentje en het plaatsen van een 2^e luidklok in de toren van de hervormde Nicolaaskerk. De gemeente vond het een goed plan en de restauratie werd in gang gezet. De uurwerken werden gerestaureerd en de klokken geschikt gemaakt om met de hand geluid te worden. In 2008 werd het Eemnesser Klokkenluiders Gilde opgericht en Jaap werd tot luidmeester benoemd. Vanaf dat jaar worden op feestdagen en bij bruiloften, uitvaarten en bijzondere gelegenheden de klokken met de hand geluid.

Ook heeft Jaap jaren geleden de taak van het onderhoud van de Oudheidkamer

van Reinier Ruizendaal overgenomen. Een klus die hij tot op de huidige dag nog steeds uitvoert.

HEB JE NOG MEER HOBBY'S ?

Hij is ook vrijwilliger en was bestuurslid bij de Pauluskerk in Baarn. Verder is hij weekcoördinator bij het Vakantiebureau, een stichting die vakanties organiseert voor ouderen en mensen met een handicap. Jaap richt zich daar op de weken waarop de gasten medische zorg nodig hebben. Hij coördineert daar het werk van de vrijwilligers die de gasten verzorgen en een recreatieprogramma aanbieden.

Jaap zingt in verschillende klassieke koren.

Ook is hij een liefhebber van Solex rijden; hij heeft er verschillende in zijn garage staan en rijdt er geregeld mee rond.

WAAROM RAAD JE ANDEREN AAN ZICH VOOR DE HKE IN TE ZETTEN ?

Jaap vindt niet dat hij dat voor anderen moet bedenken.

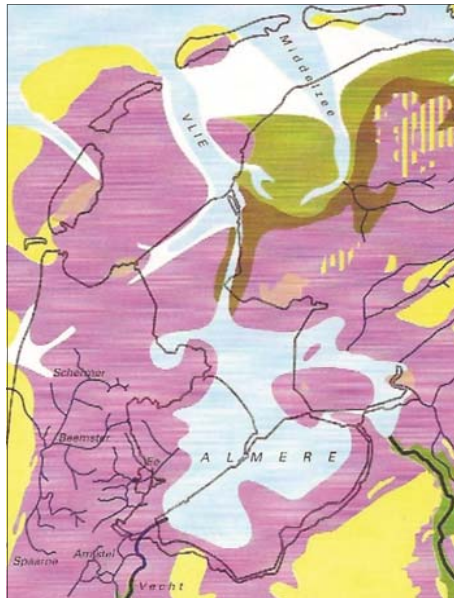
Stormvloeden bij Eemnes tot ca. 1450

ROM VAN DER SCHAAF

Door het onderzoek naar de herkomst van de plaatsnamen Eemnes-Binnen en -Buiten wilde ik meer te weten komen over de stormvloeden die vóór ca. 1435 de verhuizingen van Eembrugge naar Eemnes-Binnen hebben veroorzaakt. Toen heb ik ook het ontstaan van de Zuiderzee bestudeerd. Dit artikel geeft de conclusies van die onderzoeken.

SITUATIE VÓÓR HET JAAR 1000

In de eerste 1000 jaar van onze jaartelling was er in het midden van Nederland een grote watervlakte met de naam *Almere* (zie afbeelding). Het meer kreeg vooral water van de IJssel, van het moeras in de Eemvallei en van de Vecht. Tussen Stavoren en West-Friesland lag een rug van veenmos, die het Almere scheidde van de Noordzee. Bij Stavoren was een smalle doorgang naar de Noordzee. Vóór het jaar 1000 werd die doorgang al enkele eeuwen gebruikt voor scheepvaart tussen plaatsen aan de IJssel en de Noordzee. Interessant is ook, dat in de 9^e eeuw de Vikingen schepen lieten varen van Dorrestad via Utrecht, de Vecht en het Almere naar Stavoren en van daar via het Vlie naar de Noordzee.

De kaart geeft een indruk van het noordwestelijke deel van Nederland omstreeks het jaar 1000. De huidige situatie blijkt uit de getrokken lijnen. Het paars gekleurde deel is veen (naar afb. uit J. Buisman-1995-p448a).

ONTSTAAN VAN DE ZUIDERZEE

De Zuiderzee is niet door één oorzaak ontstaan, maar door een aantal storm-

vloeden in een periode van ongeveer 100 jaar. Daarvan was de eerste in 1163/1164; deze veroorzaakte ten noordwesten van Stavoren een inbraak. Onderzoekers beschouwen echter de stormvloed van omstreeks 1 november 1170 als de belangrijkste veroorzaker, omdat toen een veenmosdrempeel tussen Stavoren en West-Friesland is weggespoeld. Men schrijft wel, dat het Almere toen de Zuiderzee is geworden. Daarna is de Zuiderzee sterk vergroot door de storm van 6 december 1196. Maar ca. 1250 had de Zuiderzee nog niet de uiteindelijke omvang bereikt. Onderzoeker J. Buisman schrijft, dat het niveau van het water vanaf 1170 enkele decimeters is gedaald. Dat is dus betrekkelijk weinig. Na de daling van de waterstand in het Eemmoeras kwam in de buurt van hoger gelegen gronden de ontginning op gang.

STORMVLOEDEN

Over de periode tot ca. 1200 zijn er wat betreft stormvloeden in het Zuiderzeegebied bijna geen originele geschreven bronnen. Helemaal niet over het zuidelijk deel daarvan. Ook in de periode na 1200 tot 1450 is er over het Zuiderzeegebied veel minder opgeschreven dan over Zeeland en Noord- en Zuid-Holland. Mogelijk komt dat door het ontbreken van getetterden in het Zuiderzeegebied. Als gerapporteerde stormvloeden kennelijk gepaard gingen met noordwestelijke wind, die het water in de Zuiderzee opstuwde, heb ik daarom enkele malen verondersteld, dat er ook schade is ontstaan aan de zuidkust van de Zuiderzee.

De Sint-Luciovloed van december 1287 is als eerste stormvloed vermeld op het Eemnesser monument over stormvloeden. Die vloed heeft volgens documenten uit die periode vooral de kustgebieden van de Noordzee getroffen. Omdat de storm veel schade heeft veroorzaakt in Engeland, Friesland en Groningen, veronderstel ik, dat ook de zuidkust van de Zuiderzee heeft geleden. Bij Eemnes en Bunschoten zullen daardoor de lopende ontginningen zijn verstoord. Maar Eemnesser boeren woonden toen waarschijnlijk alleen nog bij Eembrugge (Ter Eem). De eerste dijkdoorbraken in de omgeving van Eemnes zijn mogelijk opgetreden in 1307. Zeker veroorzaakte de storm van 1375 dijkbreuken bij de mond van de Eem met ernstige gevolgen gedurende enkele jaren daarna. Maar tussen 1307 en 1375 zal men ook last hebben gehad van stormvloeden in de jaren 1318 en 1357 en misschien in 1334, 1343 en 1344.

Na 1375 was er eerst een rustige periode, maar daarna is de hinder toegenomen. In de boeken van twee onderzoekers worden de volgende jaren van stormvloeden genoemd: 1396, 1398, 1403-1405, 1409, 1421, 1424, 1436 en 1446. In

een geschrift van 1446 liet bisschop Rudolf van Diepholt (bisschop van Utrecht van 1423 tot 1455) blijken, dat de stormvloeden hier vanaf 1424 steeds hoger opliepen. Dat ondersteunt mijn conclusie, dat veel bewoners van Eembrugge vóór 1439 naar Eemnes-Binnen zijn verhuisd en dat het bisdom daarom aan de nieuwe zelfstandige woonplaats in 1439 de naam *Bynnendijck* gaf.

In het artikel met de titel *Waarom de namen Eemnes-Binnen en -Buiten* (HKE-kwartaalblad 2017-3 p177-189) heb ik een uitgebreide toelichting gegeven over de stapsgewijze overgang tot omstreeks 1520 van de uit 1439 stammende naam *Bynnendijck* naar *Emenesse Bynnendijcx* en dat vervolgens voor het noordelijker gelegen *Emenesse* van 1352 de naam *Emenesse Buytendijcx* werd gevoerd. Veel mensen uit onze omgeving dachten na de publicatie in 1995 van het boek *De Eemlandtsche Leege Landen*, dat die twee namen een andere oorsprong hadden. Verondersteld werd toen, dat de naamgeving van de dorpen te maken had met de strook land de *Zuidwend*, die ligt aan de noordkant van de *Eemnesser Vaart*. Lange tijd werd namelijk gedacht, dat die strook vroeger een dijk is geweest. In 2007 is door de publicatie van prof. J. Vervloet in het boek *Eemland in verandering* duidelijk geworden dat de *Zuidwend* geen dijk was.

Dit monument is in 2016 onthuld, ter herinnering aan maatregelen tegen stormvloed bij Eemnes. Alleen de stormvloed van 1287 is genoemd in het artikel (foto Rom van der Schaaf).

Literatuur

- Twee Nederlandse onderzoekers hebben veel gepubliceerd over stormvloeden en overstromingen. In de eerste plaats mw. M.K.E. Gottschalk (1912-1989). Zij publiceerde twee dikke boeken (in 1971 en 1975) met de titel *Stormvloeden en rivieroverstromingen in Nederland*.
- In de jaren 1995 t/m 2015 heeft dhr. J. Buisman (geb. 1925) zes delen gepubliceerd van een serie met de titel *Duizend jaar weer, wind en water in de Lage Landen*. Die behandelen de periode 736 tot 1800. Buisman was een groot deel van zijn loopbaan onderwijzer, maar is in de jaren 1960 gaan studeren aan de Universiteit van Amsterdam en is in 1968 afgestudeerd bij de historisch geograaf mw. Dr. M.K.E. Gottschalk.
- De Historische Vereniging Bunschoten publiceerde in 2012 een serie van vijf artikelen in het periodiek *Bun Historiaal*. De titel daarvan is *Overstromingen en watersnoden aan de zuidwal van de Zuiderzee* en de auteur is Peter Koelewijn. Hij haalde de informatie uit de boeken van Buisman en uit eerder in Bunschoten verschenen publicaties.

De Eemnesser vlag uit aan elk huis in 2019

De gemeentevlag bestaat 80 jaar

JAAP GROENEVELD

In verschillende gemeenten ziet men de lokale gemeentevlag wapperen, bijvoorbeeld ook in Laren en Bunschoten. Tegenwoordig is het met bepaalde drukprocessen heel gemakkelijk vlaggen met ingewikkelde patronen te reproduceren. Het wapen van Eemnes in de vlag is dan ook geen probleem meer voor de Eemnesser gemeentevlag. Medewerkers van de HKE krijgen wel eens de vraag of de vlag van Eemnes te koop is. Zo ontstond het idee om in verband met het 40-jarig jubileum van HKE in 2019, de vlag tegen gereduceerde prijs aan te bieden. Bovendien is dan de oudste overgeleverde getuigenis van de naam van Eemnes, 'themenesse', 750 jaar. Op de valreep van 2018 is het bovendien 80 jaar geleden dat de gemeentevlag werd geïntroduceerd.

Afgezien van een heel andere vlag in de vijftiende eeuw, is er voor zover bekend tot 1938 in Eemnes nooit sprake geweest van een gemeentevlag. Ter gelegenheid van het 40-jarig regeringsjubileum van koningin Wilhelmina werd haar op 6 september 1938 voor het paleis op de Dam een Nationale Jeugdhulde gebracht. Daarheen togen ook vertegenwoordigers van de verschillende jeugdverenigingen uit Eemnes en de beide scholen. Naar het idee van de aalmoezenier van het katholieke jeugdwerk, rector Bannenberg, kregen alle delegaties een vlag van hun gemeente met daaraan ook een oranje wimpel. De vlaggen voor ca. 750 gemeenten werden gemaakt door Vlisco in Helmond.

Het ontwerp van alle gemeentelijke vlaggen voor het feest in 1938 bestond uit de provinciale kleuren voor de horizontale banen en het gemeentewapen in de bovenhoek bij de stok. Het wapen werd op wit doek met zwarte lijnen in een rood veld gedrukt. Men koos in 1938 voor de kleuren rood, wit en geel voor de drie horizontale banen voor Utrecht. Pas in 1952 werden alleen rood en wit de officiële provinciale kleuren van Utrecht. De kunstenaar Jac. Rijkse tekende alle wapens. De drie bisschopsbustes van Eemnes waren volgens zijn eigen interpretatie weergegeven. Deze vlag, circa 140 cm vierkant, had franje om de randen. We mogen aannemen dat alle vlaggen, die bij het defilé gebruikt werden, zo waren uitgevoerd.

Op 7 september kwam de vlag weer terug in het gemeentehuis van Eemnes en werd daar voor iedereen zichtbaar opgehangen. Hij zou volgens overlevering pas in 1951 bij het feest van 650 jaar stadsrechten voor het eerste weer worden ge-

De vierkante defiléflag van Eemnes uit 1938 (coll. HKE).

geschonken aan het nieuw aangebouwde Motel "De Witte Bergen". Deze genaaide vlaggen hadden machinaal grijs op witte stof geborduurde bisschoppen aan weerszijden over rood doek. Allemaal bewerkelijk en duur. De drumband In Aethere Musica kreeg in 1978 ook zo'n vlag uitgereikt door burgemeester De Leeuw-Mertens. Twee van zulke vlaggen zijn nu in het bezit van de HKE.

Raadslid In 't Veld beijverde zich in 1974 voor een officiële gemeentevlag. B&W kwamen daarom in januari 1975 met een voorstel om de bestaande vlag van het ontwerp uit 1968 vast te stellen als officiële vlag. In 't Veld en anderen van buiten kwamen met alternatieven, waarin de bisschoppen meestal plaats maakten voor kruisen. De pogingen van de Stichting voor Banistiek en Heraldiek om een

bruikt. De heer Sierksma van de Stichting voor Banistiek en Heraldiek vond later dat deze vlag slechts in een Oudheidkamer thuis hoorde. Een vooruitziende blik, want tegenwoordig ligt de tachtigjarige in de Oudheidkamer van de HKE, met diverse stopsels in het weefsel.

In 1968 heeft Eemnes een paar gemeentevlaggen van 150x225 cm gekocht naar een ontwerp, dat in principe hetzelfde was als dat van 1938. Echter, de bisschoppen waren meer in overeenstemming met die in het gemeentewapen, terwijl de maatverhoudingen de vereiste 1:1,5 zijn. Eén vlag daarvan werd toen ge-

'officiële gemeentevlag' te ontwerpen, werden door B&W uiteindelijk in 1980 als volgt beantwoord: 'De raad is van mening dat de thans in gebruik zijnde vlag prima voldoet en voelt derhalve niet de behoefte om te komen tot de instelling van een "officiële" vlag'. Heraldici vonden dat maar niks, maar voor Eemnes is de vlag met de bisschoppen sindsdien de gemeentevlag. In 1982 volgden nog pogingen van ene J.H. van Heyningen om een andere vlag te kiezen. De Hoge Raad adviseerde toen de

De genaaide en geborduurde vlag uit 1968 (coll. HKE).

gemeente Eemnes zijn ontwerp met drie witte kruisen op een overigens rode vlag vast te stellen. Het bleef bij het oude.

De tegenwoordig door de gemeente gebruikte vlag heeft wat vereenvoudigde, gestileerde bisschopsbustes en alle kleuren en patronen worden op polyesterdoek uit één stuk gedrukt. Dit maakt het mogelijk tegen lage kosten een groot aantal te reproduceren. Wegens de genoemde feestelijkheden van 2019 gaat de HKE deze vlag (zie hieronder) tegen gereduceerde prijs verkopen.

De huidige door de gemeente Eemnes gebruikte vlag.

Cor Kroes-Hoogeboom 100 jaar

HENK AN HEES

De in Eemnes geboren en getogen Cor Kroes-Hoogeboom is op 5 november jl. 100 jaar geworden. Ze woont tegenwoordig in een Wooncomplex in Badhoevedorp. Voor deze wel heel bijzondere verjaardag kwam burgemeester Onno Hoes van Haarlemmermeer bij haar op bezoek.

Cor is op 5 november 1918 in Eemnes geboren als Cornelis Dorothea

De 100-jarige Cor Kroes-Hoogeboom met haar jongste dochter Marleen. Foto 5-11-2018.

De 100-jarige Cor Kroes-Hoogeboom, omringd door haar kinderen. Achter staande v.l.n.r. Joost, Paul, Lidwina, Bert, Marleen, Gerard, Dieks en Arnold. Op de voorgrond v.l.n.r. dochter Wil, de 100-jarige Cor Kroes-Hoogeboom en burgemeester Onno Hoes van Haarlemmermeer. Foto 5-11-2018.

Hoogeboom, dochter van Lammert Hoogeboom en Dina van den Boom. Ze werd geboren op de Meentweg en groeide daar op als de oudste in een gezin met elf kinderen.

Cor trouwde op 27 februari 1946 met Gerard Kroes, die oorspronkelijk uit Dalfsen kwam. Na hun huwelijk gingen ze in Amsterdam-Osdorp wonen. Ze werden de ouders van negen kinderen. Gerard Kroes is overleden in 1996. Cor is als oud-Eemnesser al jarenlang lid van de Historische Kring Eemnes.

Het is een unieke gebeurtenis dat een Eemnesser 100 jaar wordt. Maar in de familie Hoogeboom kwam dit eerder voor! Een oom van Cor (een broer van haar vader) was Kees Hoogeboom, die timmerman-aannemer is geworden in Laren. Deze Kees Hoogeboom werd geboren in 1889 en stierf in 1992, een maand na zijn 103e verjaardag.

Vooraankondiging

Algemene Ledenvergadering

donderdag 4 april 2019, 20.00 uur.

Nadere details volgen in het maartnummer en op de website.

ADVERTEERDERS:

Autocentrum Eemnes
Eemoptiek
Eric Hoofd schildersbedrijf
De Kaasschuur
Garage Koot
Grandcafé Eemland
Groentespecialzaak Lekker Gezond
Hoveniersbedrijf Ben Makker
KringloopCentrum Eemnes
Notariskantoor mr. W.A. van der Sluis
Van der Waaij, Makelaars en
Rentmeesters
Welkoop, Groen & Doen

SPONSORS:

Vrienden van de Oudheidkamer

De Historische Kring Eemnes is een door de Belastingdienst erkende Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI), waardoor belastingvrije schenkingen aan de vereniging kunnen worden gedaan.

INLEVEREN KOPIJ

Kopij voor het volgende kwartaalboekje ontvangen wij graag voor

15 februari 2019

e-mail naar: info@kleinwee.demon.nl

Bij het aanleveren van te veel kopij zullen de artikelen op volgorde van aanlevering geselecteerd worden voor publicatie. Artikelen die aansluiten bij de actualiteit krijgen voorrang.

Auteurs die in dit tijdschrift publiceren geven daarmee onvoorwaardelijk toestemming tot het in digitale vorm opnemen in openbare databases.

Zuidersingel 4
3755 AZ Eemnes
035 538 08 08

Openingstijden:
Ma: 11.00-17.00 uur
Di-Za: 10.00-17.00 uur

Gratis ophaaldienst 0800 574 64 54

KringloopCentrum Eemnes

WWW.KCEEMNES.NL

Notariskantoor EEMNES

MW. MR. W.A. VAN DER SLUIS – BONT, NOTARIS
MR. E.H. SCHADE, NOTARIS
ORIËNTEREND GESPREK (30 MINUTEN) GRATIS

LAARDERWEG 19 – 3755 AK EEMNES
TELEFOON (035) 533 67 04 – INFO@NOTARISKANTOOREEMNES.NL
WWW.NOTARISKANTOOREEMNES.NL

HOVENIERSBEDRIJF

ROERDOMP 18
3755 GH EEMNES
T: 035-5311332
M: 06-51447934
E: BENMAKKER@PLANET.NL
W: BENMAKKER.NL

UW MAKKER IN DE TUIN

TUINONTWERP AANLEG
ONDERHOUD SIERBESTRATING

EEMLAND

grandcafé & evenementen
LAARDERWEG 74 EEMNES

Grandcafé Eemland biedt talloze mogelijkheden voor het organiseren van uw bijeenkomsten of evenementen. Onze zalen bieden ruimte voor groepen van 10 tot 300 gasten. Ons team staat klaar voor al uw wensen en een goede verzorging van uw gasten.

Tel. 035-5315864 - info@grandcafe-eemland.nl - www.grandcafe-eemland.nl